

Antakya ve Iskenderunu istiyoruz!

Türk dili ana dildir..

ATA TÜRK Kurultayın çalışmalarını büyük bir alâka ile takib ediyorlar

Türk milletinin Atası kendi önderliğinde tekrar Güneşe yükselen ve ona eş ve eşit olan milletini dilini, Güneş-Dil Teorisini ispat ve izah eden Kurultayda bir eseri inceliyorlar

Sulh Tehlikesi..

Eskiden, harp bir tehlike idi. Şimdi sulh, bir tehlike oldu.

Çünkü sulh, mantığını değiştirdi.

Bir diplomat çıkıyor:

Bana bakın, diyor, ben sulhçuyum, bunu, bunu ve bunu yapmak istiyorum. Eğer siz de sulhçu iseniz beni bırakınız, yoksa harp patlar!

Öbür diplomat kalkıyor:

Sulhçuluk adına söyleyim ki, diyor, şunu şunu ve şunu alacağım. Eğer siz de sulh aşığı iseniz susarsınız, yoksa okadar ürtüğünüz karp gümbürder!

Öteki diplomat da iliklerine kadar sulhçu olduğu için dedikleri gibi davranıyor.

Beriki diplomatın söylevleri birer şabeser sulh destanıdır. Keyfince pala sallıyor.

Aka Gündüz

(Devamı 2inci sayfada)

Dil Kurultayı dün ikinci toplantısını Dolmabahçe sarayında yaptı. Bu toplantıda da Atatürk şeref verdiler. Kendileri Türk Dil Kurultayı ile çok yakın bir ilgi muhafaza etmekte ve toplantıların sonuna kadar kalarak müdafaa edilen tezleri dilemektedirler.

Kurultayın dünkü toplantısında İbrahim Necmi Dilmen Güneş-Dil Teorisi hakkında üç saat süren bir izah ve ispat yaptığı gibi diğer alâkadarlarda iki tez müdafaa etmişlerdir.

Dil Kurultayının bu çalışmalarına aid intibalar ve haberleri bugün7inci sayfamızda bulacağınız gibi ayrıca Kurultaya iştirak etmekte bulunan Fransız ve Japon dil âlimlerinin gazetemiz muharririne verdikleri beyanları da okuyacaksınız.

Kurultay bugün de saat on dörtte toplanarak mesaisine devam edecektir.

Bayan Afet Kurultaya Başkanlık ediyor, İbrahim Necmi Dilmen tezini anlatıyor, Kemal Emin noktai nazarını müdafaa ediyor

MAKİNEYE VERİRKEN

Moskova Suikastçıları Kurşuna Dizildiler

Moskova, 25 (A. A.) — Tas ajansı bildiriyor: Sovyetler Birliği Merkezi İcra Komitesi Başkanlık divanı, Zinovyevist - Troçkist tetbihi teşkilatı meselesi dolayısıyla 24 ağustosta mahkûm edilen eghas tarafından verilen af talebini reddetmiştir.

Hükûm on altı mahkûm hakkında tatbik mevkine konmuştur.

Moskova, 25 (A. A.) — Hiyaneti vataniye mahkûmlarının her 16 sı da bu sabah kurşuna dizilmişlerdir.

[Idam edilenler şunlardır: Zinovyef, Kamenev, Evdokimof, Bakaeff, Maskovesky, Tervagagan, Smirnof, Drayçer, Rayngold, Pickel, Golzman, Friz Davia, Olberg, Yurin, Moiz Luri, Natan Luri]

Bükreşte tethiş İki çiftçi meb'usu

öldüreceklerdi

Bükreş, 25 (A.A.) — 1933 te Başvekil Dukayı, daha geçenlerde muhalif meb'uslardan ikisini öldüren demir muhafızlar tethiş suikastlerine devam ediyorlar. Dün de milli çiftçi fırkası umumî kâatibi ile reisini öldürmek tehdidinde bulunan beş tethişçi tevkif edilmiştir. Fırka reisi, bu tethişin sol partilerde şiddetli bir aksülamel uyandırmış olduğunu bir telgrafla krala bildirmiştir.

Kısaca

Kamburlara müjde

Vapur, şimendifer, otobüs, otomobil ile işlerine giden gelenler rahat ve haksizce oturarak seyahat ettikleri için kamburların, tramvayla giden gelenlerin de kamburların düzeldiğini gördüm.

Keşfine inanınız. Bakınız nasıl:

Geçen akşam, Beyoğluna giden bir tramvaya binmiştim. Tramvayın sahanlığında sıkışa pekişmiş ayaklarım yerden kesilmiş bir halde bir yer bulup oklava yutmuş gibi dikilekaldım. Önümde sırtı bana dönük, aşınası bulunduğu bir zat duruyordu. Fakat, bu zat ne kadar dikleşmiş, düzgünleşmiş, leventleşmiş idi. Gözlerime inanmadım. Bir an tereddüt geçirdim. O mu acaba? Şöyle bir düşündüm:

Bu zat oldukça kamburdu. Nasıl olmuş ta düzelmişti. Anlaşılan bir jimnastik profesörüne kendisini tahşih ettirmiş idi.

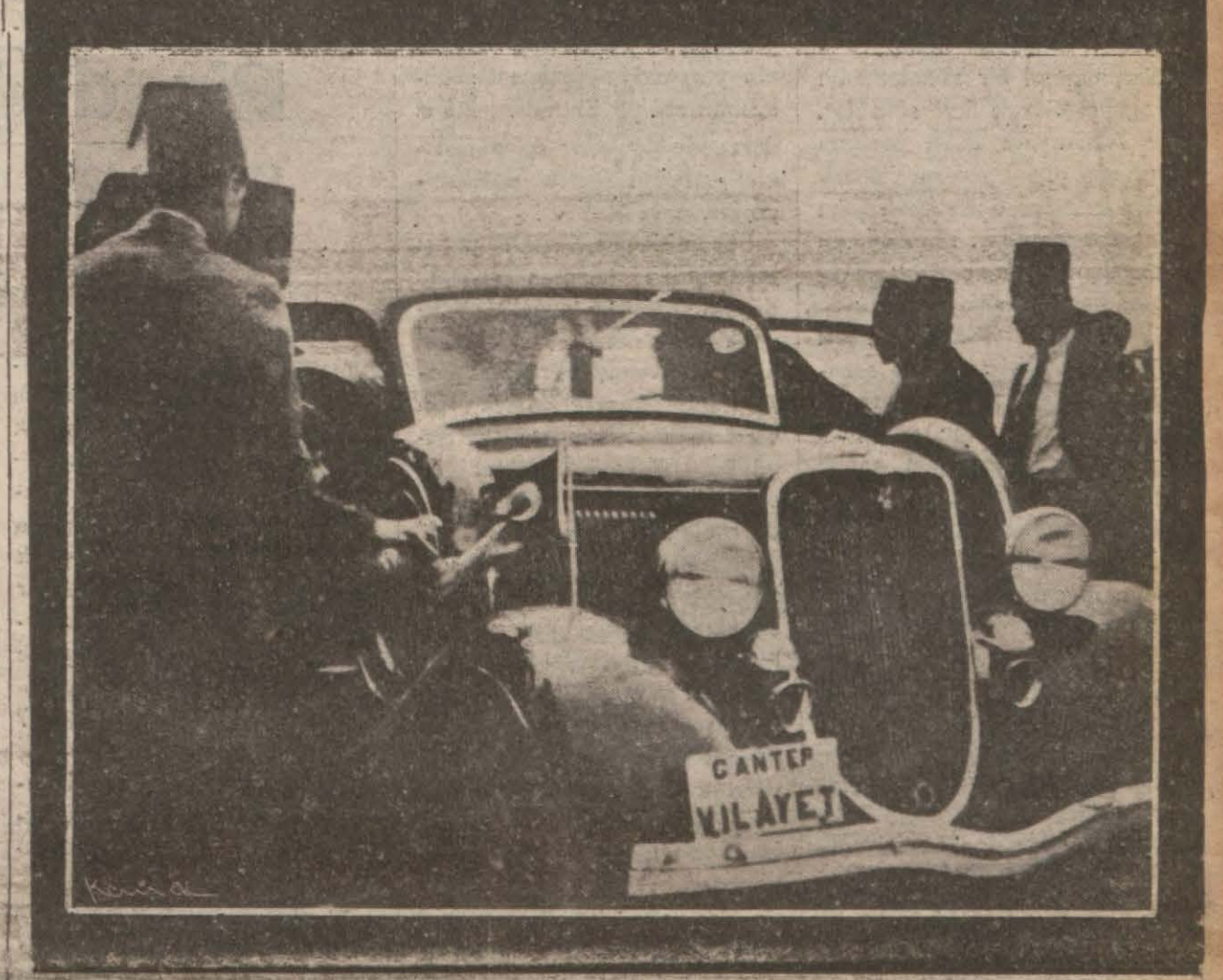
Biraz sonra, tramvay incecim yere geldi. Bin müşkülâtla olduğum yerden sıyrılıp sokaka kendimi atabildim. Derin bir nefes aldıkdan sonra sırtımda bir boşluk hissettim. Şöyle bir çalkandım, yoklandım ve doğruldum. Ne göreyim beğenirsiniz? Benim sırtımdaki hafif kamburluk ta ütülenmiş ve düzelmemiş mi?

Anladım ki; bizim tramvay sahanlıkları mükemmel bir törpetik jimnastik kliniğidir. Ne buğursunuz bu keşfime?

M. Sami Karayel

Antakya ve Iskenderunun Türkiye'ye iadesi için teşebbüslere başlandı

Yakın zamanda bu ana vatana hasret Türk beldelerinin hudutlarımız içine alındığını göreceğimizi umuyoruz

İskenderunlular Türk vataniyeden kopmuş topraklarının üzerinde ana ve öz yurtlarına kavuşmak için dünyada ve tarihte görülmemiş en acı ve en tahammülsüzünü çekmektedirler. Bu hudut müzakeresi için Gaziantep valisi İskenderun'a gittiği zaman oradaki bütün Türkler valiyi taşıyan otomobili etrafını çevirmişler ve arabadaki Türk bayrağını hasretlerini taşıyan göz yaşları ile öpmüşlerdi. Bu resim o coşkun sahneden birini tesbit etmektedir..

(Yazısı ikinci sayfada)

Kan ve ateş içinde İspanya

Rif kahramanı Abdülkerim menfasından kaçtı

Abdülkerimin Rife ulaşması ile İspanyol Fası üzerindeki Alman ve İtalyan hesapları iflâs eder

İspanya ihtilalinden evvel ispanyol faşistlerine yardım etmiş olan devletlerin Akdeniz kıyılarında tatbik etmek istedikleri politikayı merhalelerle gösterir harita Evvelâ İspanyol Fası, sonra İspanya, daha sonra Yunanistan ve Romanya da faşist rejimleri kurulacak ve Hırvatya ile cenebî Sirbistan Yugoslavya krallığından ayrılıp faşist bir sisteme rabedilecek. [İspanya haberleri 2 inci sayfamızda]

Tayyarecilik Nasıl kurulur, İhtiyaçları Nelerdir?

Memleketimizin en salâhiyetli Tayyare mütehassıslarından olan Şakir Hâzım Ergökmen, bu mühim meseleyi bütün vatandaşların alâkadar olacakları bir yazı serisi halinde gazetemiz için hazırlamıştır.

Bu tahlil makalelerinden birincisini yarın neşredeceğiz.

Kral Borise suikast haberi yalandır

Haber gazetesinin kendisini bu uydurma "ihtilâl," ve "suikast," haberleri vermek illetinden tedavi etmesini temenni ediyoruz..

(Yazısı 6 inci sahifede)

Bir hatıra, bir kehânet: 2 (*)

Kurşuna dizilen Zinoviye ile 923 te Leningratta neler konuşmuştum?

Yazan : Nizamettin Nazif

Bana orkestro koltuklarından birini ayırmışlardı. Salon pek ılıktı. avandan, locaların önlerinden ve sahnenin iki tarafındaki altı büyük projektörden

ışkıran bol bir ışık bütün gölgeleri silmişti. Yerime geçip yeşil kadife kaplı koltuğa adam akıllı yaslanınca harikulâde güzel endamlı ve çok masûm

yüzlü bir genç kız olan Çekoslovakyalı birKomsomolganın solunda oturduğunu gördüm. Ondan bir koltuk daha ileride ise, geçenlerde bir kabine buharı vesilesile Belçika kralı tarafından kabul edilip şimdiki Başvekil Van Zelandın iktisadî

Devamı 2 nci sahifede

Sigorta rezaleti..

Doktor Asaf dün akşam teslim oldu, üçüncü bir doktor daha yakalandı..

— Yazısı 6 inci sayfada —

Karagümrüğü heyecana veren hâdise..

Tramvaydan düşüp yaralanan sporcu gence müracaat ettiği eczahane sahibi para almadan ilk tedavi yapmak istemedi!..

— Yazısı 3 üncü sayfada —

Kauek

Dış Politika

Silâh yarışı aldı yürüdü

Milletler arası münasebetleri son üç sene zarfında Büyük Harpten evvelki gibi bir silâhlama yarışı çıkmazına girmiş bulunuyor. Harpten evvelki vaziyet hatırladıkça: Devletler iki zümreye ayrıldıktan sonra her iki taraf da aradaki silâh muvazenesini muhafazaya itina ediyordu.

1894 senesinde Fransız-Rus ittifakı yapıldığı zaman, Almanya ve Avusturyanın silâhları hesaplanarak askerî mukavele de ona göre tanzim edilmişti. Bunun üzerine Almanya silâhlarını arttırdı, Almanya arttırdı Rusya da arttırdı. Rusyanın silâhlarını arttırması, Almanya ve Avusturyayı harekete geçirdi. Avusturya silâhlarının artması üzerine Fransa silâhlarını arttırdı. Ve Büyük Harbe kadar devam eden bu silâh yarışı nihayet Avrupa'yı harbe sürükledi.

Bu silâhlama yarışı Büyük Harbi doğuran başlıca âmil olduğu içindir ki silâh müzakereleri sırasında galip devletler, umumî bir silâhlamayış programı olarak ileri sürdüler. Ve Almanya'yı silâh yarışına başlamış olmandan mezûl addettiklerinden önce Almanya'yı silâhsızlandırdılar. Almanyanın silâhsızlanması, umumî bir silâhsızlanmanın başlangıcı olacaktı.

Bu umumî silâhsızlanmayış tatbik etmek için 1926 senesinde bir ihzârî konferans toplandı. Altı sene uğraşıktan sonra hazırladığı rapor 1932 senesi şubatında Cenevre'de açılan büyük silâhsızlanma konferansında müzakereye zemin olacaktı. Nihayet konferans açıldı. Bir buçuk sene uğraşıktan sonra bir neticeye varılmadı.

Almanya 1933 senesi teşrinievvelinde silâhsızlanma konferansında çekildi ve Milletler Cemiyetinden istifa etti. Bundan sonra da Versay muahedesi ile ilga ettiği mecburî askerliği tatbik etmeye ve harpten evvelki askerî teşkilâtını kurmaya başladı.

Almanya, 1933 senesinden evvel Fransa ile derhal müsavat bile istemiyordu. Beş sene içinde müsavî olmak hakkının tanınmasını kâfi görüyordu. Fakat bir defa serbestisini elde ettikten sonra Fransanın silâhlarını geride bırakacak bir

program tatbik etmeye koyuldu.

Rusya bundan kuşulanarak geçen sene asker mevcudunu altı yüz kırk binden bir milyona üç yüz bine çıkardı. Almanya Rusyaya karşı askerî kuvvetini yüzde elli arttırmakla mukabele etti. Rusya da geriye kalmamak için askerlik yaşını yirmi birden on dokuzaya indirdi. Bu suretle Rusyanın silâh zamanındaki asker mevcudunu iki milyona iblâğ etti. Şimdi Almanya da buna karşı mukabele ederek askerlik müddetini iki seneye ve silâh zamanındaki mevcudunu bir milyona çıkartıyor.

Bu silâhlama yarışı yalnız Rusya ile Almanya arasında münhasır değildir. İtalya ve Fransa da silâhlarını arttırdılar. İngiltere de elini kolunu bağlayan deniz mukavelelerinin müddeti 1936 senesi sonunda bittikten sonra büyük zırhlılar yapmak için şimdiden hazırlıklara başladı. Japonya gelince, bu devlet bütçesinin yarısından fazlasını silâhlara sarfetmektedir. İkinci derecede devletler de güçlerini nispete silâhlamayış programı olarak ileri sürdüler.

Sözün kısası, silâh yarışının bakımdan harpten sonraki dünya, harpten evvelki dünyaya benzedi. Şu farkla ki harpten evvelki yarış, bugünkü kadar hararetlenmek için otuz sene devam etmişti. Bugünkü tehlikeli vaziyet üç sene gibi kısa bir zaman içinde meydana gelmiştir.

Milletler arası münasebetlerinin tarihi göstermiştir ki silâhlama yarışı, en zor haldelebilen ihtilâfların biridir. Harpten evvel, silâhlama masraflarının yükü altında ezilen devletler, bu yarışa nihayet vermek için birçok teşebbüsler yapmışlar; fakat, bu teşebbüslerin hiçbirisi muvaffakiyet vermemiştir. En büyük engel de Almanya idi. Almanyanın silâhsız bulunduğu seneler umumî bir silâhlama için en müsait zamanlardı. Bu fırsat kaçırıldıktan sonra, bugünkü yarışın dünyayı, harpten evvelki silâh yarışının sürüklediği âkıbete götürmesinden korkulur.

Diplomat

Kan içinde yüzen İspanyada

Müthiş bir boğazlaşma: Altı bin ölü var, bir tek yaralı yok!

Bir kıslanın bütün zabıtları kurtulamazlar, haragiri yaptılar

İspanyadaki muharebelerin şiddeti hakkında bir fikir indirmek için, o cepheye bulunan harp muhabirlerinin gazetelelerine verdikleri korkunç tafsilatı gözden geçirmek kifayet eder.

Bu muhabirlerden biri şöyle anlatıyor: Şimalde, Astüri milislerinin hemen hepsi maden amelesidir. Bu milisler dün öğleden sonra - ayın 21 inde - Gijon'daki asilerin tutundukları mukavemet adacıklarından birini zaptettiler.

Burada belki İspadyadaki kıyamın bîdayetindenberi görülmemiş müthiş bir muharebe oldu. Asilerden alınan 150 esirden maada 600 den fazla insan öldü.

Daha şafak sökerken Astüri milisleri me'us Penanın ku-

mandasında olarak Simanka kıslalarını sardılar. Saat 7,5 ta kıslanın her tarafındaki deliklerden, pencerelerden, kapılardan, çatıdan mebzul miktarda el bombası ve dinamitli bombalar savurdular. Milisler bu cehennemî infilâk arasında kıslanın cümle kapısına yüklenildiler. Diğer kapılardan birini de dinamitle uçurdular.

Asiler, bu müthiş baskın karşısında şaşırılmışlardı. Çare kalmayınca göğüs göğse bir muharebe değil, bir boğazlaşma oldu. Bir taraftan da bombalar pathyordu. Asilerin kaçabilecekleri bütün mahreçler tutulmuştu. Kimse kaçmadı.

Saat 15 de 150 asi teslim oldular ve esir edildiler. Aralarında hiçbir zabıt kalmamıştı.

Hepisi de ölmüşlerdi. Kışla kumandanı Terrona ve diğer yüksek rütbeli birçok zabıtlar, teslim olmamak için intihar ettiler.

Asilerden elli kadar ceset, kıslanın harabeleri üzerine serpiştirildi. Milislerden de ne kadar maktûl olduğunu bilmiyoruz.

Fakat her halde onlar kadar zayıt verdiler. Dikkat edilecek nokta bu muharebe bir tek yaralı bulunmadığıdır.

Astüri maden amelesii bir azda muntazam kuvvetlerle beraber büyük bir muzaferiyet kazandılar ve Gijon'u hükümete geri verdiler.

Milis şimdî son bir taarraza girişmek üzere Oviedo üzerine yürüyecekler. [Açık Söz — Ma lûmdur ki bu şehri de düşümeğe muvaffak olmuşlardır.]

Bir değil, iki!

Şimdi de İspanyada Faslılar vuruşuyor

Tancadan Malagaya giden bir gazete muhabiri, âsi gemilerden birine rastlamak için mütemadiyen zikzak yaparak giden vapurda bir çok araplara da tesadüf ediyor. Bunların geminin mürettebatından olmadığını değil de, vuruşmak üzere cepheye giden milisler olduğunu öğrenince, bunlardan İdris bin Abdüsselâm ile konuşuyor:

— Siz cümhuriyetçi misiniz?
— Hayır.
— Anladım. Madem ki İspanyol değilsiniz, niçin İspanyollarla vuruşmak istiyorsunuz?

— Benim İspanyollarla isim yok. Ben Araplarla vuruşacağım. Frankonun ordusunda o kadar Arab var ki... Eğer hükümet kaybederse, bizim Fas'taki rahatımız kaçacak. Asker idaresi kim bilir bizi ne kadar ezer?

Görülüyor ya, İspanyada silâh muharebe bir değil, ikil

Bir rivayet

Bir mütareke için gayri resmî görüşmeler oluyormuş

Londra, 25 (A. A.) — Bazı İspanyol şahsiyetleri harbin önünü almak için teşebbüslere girişmişlerdir.

Bir mütareke yapılması için gayriresmî görüşmelere girişilmiş bulunmaktadır. Kon Romanones'in bu görüşmelere iştirak etmesi muhtemel görülmektedir.

Şimdiye kadar sivil esirlerle rehlinlerin mübadelesi teklif edilmiştir.

İhtilâlciler bir hezimete uğradı

Madrid, 25 (A. A.) — Harbiye nazareti tebliğ ediyor: Hükümet kuvvetleri, Saragossa'dan hareket etmiş ve mezkûr şehir etrafında muhasara hattını yarmağa teşebbüs etmiş olan ihtilâlcileri hezimete uğratmışlardır.

Hükümet kuvvetleri, dört top, mühimmat ve bir çok esir almışlardır.

Hükümet kuvvetlerinde Fransız askerleri

Londra, 25 (A. A.) — Hundaye'den Daily Telegraph gazetesine bildirildiğine göre, İspanyol hükümet kuvvetleri şimdi Fransız ve Belçikalı askerî ekşperler tarafından talim ve terbiye edilmektedir.

İspanyanın Sofya sefiri

Sofya, 25 (A. A.) — İspanya

Açık Söz'ün

Sürpriz kuponu
Bu kuponu kesip saklayınız
No. 128-129

nın Sofya orta elçisi Carlos de Miranda vazifesinden istifa ettiğini ve Burgos milli hükümetinin emrine girdiğini Madrid hükümetine bildirmiştir.

Açık Söz — Gariptir ki ayın sefir, İtalyan âyan azasından Orano'nun geçenlerde Sofya'yı ziyaretinde (Akdeniz'de küçük devletlere hayat hakkı yoktur) tarzında sarfetmiş olduğu mantıksız sözler üzerine, faşist âyan azasını âlenen protesto ederek, içtimai nümayişkârane bir surette terketmiş ve bu hareket o zaman matbuatta hayli kıyılukali mucip olmuştu.

Şimdi gene aynı sefirin Madrid'deki hükümeti tanıyarak (faşist itilâlciler) tarafına geçmesi bir hayli gariptir. Dışarıda bulunan İspanyol devlet memurlarının hareketlerine kanaatlerinden ziyade vatanlarındaki aile ve akrabalarının vaziyetleri hâkim olmaktadır. Onların yaşıdıkları mıntaka asilerin veya hükümetin elinde bulunduğuna göre, bunlar da ya hükümetin veya asilerin emri altına girmektedirler.

Sulh Tehlikesi..

1 inci sayfadaki devam

Ve bu haksızlıkların, zorbalıkların, tecavüzlerin, insanlığa tahakkümün, dünya rahatını bozuların dayandığı şey; harbi patlatmamak fikri değil, sulhu bozmamak idealidir!!

Bu berbat selin dalgalarında, gerçek sulh fikirlerini benimseyen insanca diplomasisiler de boğuluyor.

Harp tehlikesi ne kadar azgın ve şiddetli olursa olsun gene cerevvelidir. Fakat bu sulh tehlikesinin cerevesi yoktur. İnsanlık bu yolda ne kadar gafilete fedakârlık ederse, sulh tehlikesinin istekleri ve tehditleri o nisbette artacak, ekilmeyecektir.

İnsanlığa bugüne kadar, sebebi bilinmez, bir kötü harp korkusu aşıyanların, bu sulh tehlikesine karşı ne düşündüklerini bilmek faydalı olacaktır.

Samimî (şereflî sulh) âşıkları olanlara göre; insanlığa, harbin kötü korkusunu aşıyanlar, bu sakat kafahırlıklarının cezasını görecektir. Fakat ne yazık ki, arkalarına koca bir insanlığı takip sürükliyerek.

Aka Gündüz İktisat Vekili geldi

İktisat Vekili Celâl Bayar dün akşam saat 7 de Ankara vapur ile İzmirden şehrimize gelmiştir. Vekil doğrudan Ayaspa'daki evine gitmiştir. Celâl Bayar şehrimizde bir müddet kalarak iştirahat edecektir.

Abdülkerim menfasından dün kaçtı

Paris, 25 (A. A.) — Matin gazetesinin menba göstermek için neşrettiği bir habere göre, 1926 senesinden beri Fransız hükümeti tarafından Reunion adasında mahpus ve menfi bulunduran Rif'li Abdülkerim adayı terketmiş ve bilinmeyen bir yere, kaçmıştır.

PARİSTEN BİR TEKZİP

Paris, (A. A.) — Müstemelekât Bakanlığı Abdülkerim Reunion adasından kaçtığına dair Matin gazetesinin istihbaratını tekzip etmiştir.

BERLİN VE LONDRA'DAN İKİ TEYİT

Berlin 35 (A. A.) — "Deutsche Allgemeine Zeitung", gazetesinin Paristen öğrendiğine göre, resmî tekiplere rağmen Abdülkerim Fasa gitmek üzere Fransız makamatının yardım ile menfi bulunduğu adadan çıkmıştır.

Bu şayialar general Frankonun arkasında Fasta isyan çıkarılmak istenildiğine dair İngiliz Nluz Kronik gazetesinin istihbaratı teyit etmektedir.

Bartında kalp para bulundu

Bartın (Açık Söz) — Geçenlerde Arit mıntakasında tahsildarlara sürülen iki kalp lirayı sürenin bulunması için tahkikat yapılmıyordu. Bu tahkikat neticesinde, bu iki kalp liranın Kurucuşilenin Aydın köyünden Bar oğlu Mustafa adında birisi tarafından sürüldüğü anlaşılmış ve yapılan araştırmada üzerinde 4 kalp madeni lira daha bulunmuştur.

Bir cinayet suç-lusu beraat etti

Zonguldak, 15 (Açık Söz) — Geçen sene Hıdrellezde Bartın Boğazında Orduların küçük Ahmedî tabanca ile öldürmekten suçlu aynı mahalleden Hüseyin Kavukluğunun muhakemesi Zonguldak Ağır Ceza mahkemesince görülmekte idi. Mahkeme suçlu aleyhindeki delilleri kâfi görmediğinden Hüseyinin beraatine karar vermiştir.

Mimar Sinanın mutfakları tamir ediyor

Mimar Koca Sinanın Topkapı sarayındaki tarihi mutfakları bakımsızlık yüzünden yıkılma tehlikesi gösteriyordu. Kültür bakanlığı bu kıymetli eserlerin tamiri için 6 bin liralık bir tahsisat göndermiştir. Muzeler direktörlüğü keşiflerini de hazırlamıştır. Yakında işe başlanacaktır.

Son Dakika

Ankara - Memleket ve Dünya

Kral Edvard

Yunanistanda eski eserleri geziyor

Atina, 25 (Açık Söz) — İngiltere Kralı Sekizinci Edvard dün iki saat kadar Delfus'daki asarîatıkayı tetkik etmiştir. Kral Edvard bugün Elefsino asarı atikasını gezdikten sonra Faler'e gelecektir. Kralın Atina'da üç gün kalarak eski eserleri tetkik edeceği tahmin edilmektedir.

Oniki rumları kaçıyor

Atina 25 (Açık Söz) — Son günlerde on iki ada rumlarından kaçanlar fazlalasmıştır. Bu göçle bu adalarda oturan rumların hemen hepsi de kaçacaklardır. Buna sebep İtalyanların rumlara karşı aldıkları şiddetli tazyik tetbirleridir.

Alman ordusu

600,000 den bir milyona çıkarılıyor

Berlin 25 (A. A.) — Almanya'da askerî hizmet müddetinin artırılması Almanyanın bir milyonluk bir orduya sahip olmasını temin edecektir. Halihazırda Alman ordusu takriben 600.000 kişiden mürekkep olup bunun yarısı kur'a efradından müteekkildir.

Paris, 25 (A. A.) — Gazeteler, Almanya'daki askerlik hizmetinin artırılması meselesi ile meşgul olmakta ve bu kararın diğer memleketlerde otomatik bir tesir bırakacağını yazmaktadırlar.

Bir hatıra, bir kehânet

1 inci sayfadaki devam

prensipleri etrafındaki düşünceleri soru-muş olan Belçikalı komünist me'us Jakmot oturuyordu.

Çilli ve kuru yüzü kıpkırmızı bir sahtiyana benzeyen bu zatın yanında ise Yunanistanın zaman zaman Şiraya sürdüğü Maksimos, Fransız komünistlerinin lideri senatör Marsel Kaşen ve şu anda Fransız komünist partisinin en büyük düşmanı olarak görüldüğü ve o devirlerde ise yirminci asır "Marat", "sı gibi ileriye sürülen Sen Denis me'usu Doriyo ve gene otarihte İtalyan parlamentosunun sayılı komünist me'uslarından olan Milân berberler sendikası reisi Germanetto Giyovanni oturuyordu. Bu sonucusele aramızda karşılıklı bir sempati belirmişti. Zira memleketinden Fransaya hicret etmiş bulunduğunu bir iki yıl önce Pariste çıkan "L'Humanité" gazetesinde neşredilen bir siyasî tefrika-sında öğrendiğim bu sabık mebus bir bacağın Türk miletine karşı "bilvasita", gösterdiği bir dostluk yüzünden kaybetmiş bulunuyordu.

Onun kulaklarının kenarından göbeğine kadar uzanan ve otuz beş yaşlarında bir genç olduğunu insana unutturur up uzun kısalı bir sakalı vardı. ve bu sakalın rengi yüzünden kendisine takılan lakâbı Milân gazetesinde neşrettiği yazılarda müstear nam olarak kullanıyordu:

Barba di Râm —bakır sakal. Bakır sakal, Bankodi Romanın General Kadorna'yı ansızın Trablusgarba soldırttığı ve İtalyan diplomasisinin İstanbul'da devrin sadrazamı olan meşhur müderris Hakkı paşayı boş avladığı devirlerde İtalyanın göbeğinde her tehlikeyi göze alarak sosyalist partisine mitingler yaptırmış nümayişler yaptırmış, nutuklar söylemiş ve;

"İtalyan çocuklarının Trablusgarpta harp etmeleri, ölmeleri için hiçbir sebep yoktur. Hükümet bilmedir ki biz Trablus çöllerinde anaların, babalarının yurdunu korumak için çarpışanları haklı buluyoruz. Eğer İtalya bu harpten vazgeçmezse İtalyan amelesini Türk ordusuna, Sennûsî cetelerine gönüllü yazılmağa dâvet etmelidir!"

Diye haykırmış bir adamdı. Maamafih Bakırsakal yalnız haykırmakla kalmamış, Brindizi, Napoli, Sicilya limanlarını dolasmış, nakliyat ve dok amelelerini greve teşvik etmiş ve bazı yerlerde askerî nakliyatın gecikmesinde sebep olmuştu.

Nihayet bir gün bir miting esnasında mufrî harp taraftarları ameleye saldırmışca silâhlar patlamış ve onun sol bacağının kemiği üç yerinden üç kırışla kırılmıştı.

Onunla selâmlaşırken gözüm bütün ön sıraları dolduran davetlileri süzdü. İkimizde kışık şöyle dursun orta halli kıyafetinde dahi tek adam yoktu. Hele yanımdaki Çekoslovak kız üzerine geçirdiği her şey ile sanki güzelliğinin Sihirini söndürmeye başlamış gibiydi.

Ayaklarına kaba keçe çizme giymişti. Elleri çok güzeldi, fakat tırnakların ağaç budar gibi küt küt kesmişti. Kısa saçlarının gözden saklamadığı ensesi dört gün traş olmamış bir kıranta adam suratına dönmüştü. Erkekler arasında Marsel Kaşenden başka kiravallı olan da yoktu galiba.

Biran, Marinskayada çarlar devrinde verilen galâ gecelerini düşündüm. Hiç şüphesiz bizim oturduğumuz koltukları o gecelerde altın sırmalı üniformalar ve bir galâ tuvaletinin erkek gözüne sunabileceği en muhteşem enselerin, göğüslerin ve gerdanların sahibeleri olan yâksek Rus aristokrasisinin kadınları, yani 16 yıl önce İstanbul kibar sınıflarındaki zevk düşkünlü ihtiyarları, santimantal gençleri birer Romeo haline sokan ve birçokların kiselerine darı eken "Haraşo" lar.

Maamafih kıyafetsizlik yalnız parterî ılgal etmiyordu. Koca tiyatroyu iyi hatırlımda değil belki beş, belki dört, belki altı kat locaları ve paradisile birlikte dolduranlar hep o halde idiler. Bu da pek tabii idi. Zira bunların arasındakı yerliler de, yabancılar da umumî harp sonuna nasılsa ulaşmış fakir halk tabakalarının çocukları idiler. İhtilâl içinde bir memleketle bulunuyorlardı.

Bir memleket ki içinde bir rejim kanla boğulmuş.

Bunun tek izini bırakmamak için çalışıyorlardı. Ve ana hatları henüz düşünce halinde bir yeni iktisadisistem her vasıdan mahrum bulunduğu için en aşgarî randmanı dahi göze verebiliyordu. Kırırda açlık vardı.

Gözlerimi dörtbir tarafa çevirmem Çekoslovakyalı kızın merakını mucip olmuştu galiba ki sordu:

— Birini mi arıyorsunuz?
— Hayır, bakıyorum. -dedim. maamafih bir yoldaşın oturduğu yeri bana gösterebilirsiniz memnun olacağım.

— Faza kimin?
— Zinoviyevin.

Kız araştırmaya lüzum görmeden cevap verdi:
— İmperator locasında olsa gerek.

— Ya bu İmperator locası nerede?

— Salona girdiğimiz büyük kapının üstündeki değil, onun üstündeki.

Başımı geriye çevirdim. Çekoslovakyalı kız tahmininde aldannamıştı. Zinoviyev orada, geniş ve duvarları kırmızı atlas kaplı locada, belki de çar İkinci Nikolann veya Çarçenin yıllarca oturmuş oldukları koltuklardan birinde, gözüklerini düzelterek kendisini dinliyen Kamenefe heyecanlı heyecanlı bir şeyler anlatıyor ve arasıra katılaşmış gülüşüyordu.

Locanın öbür ucunda ise uzun boylu, uzun kara bıyıklı ve gür kara saçlı bir adam ayakta duruyordu:

Stalin...

(Devamı var)

Nizamettin Nazif

[İlk yazı 24 ağustos tarihli nüshamızda çıkmıştı.]

İbnissuudun oğlu Kudüs'e geliyor

Kudüs 25 (A. A.) — Gazetelerin yazdığına göre, kral İbnissuudun oğlu Emir Faysal, Filistin'deki vaziyeti tetkik etmek üzere yakında buraya gelecektir.

Antakya ve İskenderun'un iadesi için teşebbüslere başlandı

Antakya, İskenderun ve havalisinin ana vatana bağlanacakları günlerden çok uzaklarda bulunmadığımızı tahmin etmek, bugün artık imkânsızlıkla uğraşmak demek değildir.

Antakya, İskenderun ve havalisi, hattâ Halep umumî harp sonunda İmparatorluk Türkiye'sinden ayrılmış olan diğer müstemleke ve vilâyetlere benzetilemezdi. Zira Antakya İskenderun ve havalisinde yaşayanlar baştanbaşa bizden, baştanbaşa halis kan ve aslan yapılı Türklerdi.

İnkılâp Türkiye'si imparatorluktan ayrılmış olan kan, harsı, dili ve duyguları ayrı unsurları milli bir istiklâl ve inkişafa ulaşmalarına nasıl sâimimi bir seyrir olmuşsa, Antakya, İskenderun ve havalisinde yaşayanların kendinden ayrı olmalarındaki mahzurulara, azaba ve imkânsızlığa da o derece sâimimi bir âlaka duymuştu:

Harb sonu diplomasisinin bu hatası kadar bütün cephe-lerden haksız bir siyasî hâdise olamazdı.

Bu coğrafyanın da, millet mefhumunun da, iktisadî şartlarında, insanî duygularında haklı bulamadığı bir hata idi. Bununla beraber Türkiye Cümhuriyeti kendi resmî hudutlarına bitişik olan ve olmanın her dost devlete karşı gösterdiği dürüst siyaseti Türk milletinin büyük ve ateşli bir yakınlık duyduğu bu toprak parçasına

kendi parçasına karşı da gös-terdi On dört yıl içinde tarafımızdan bu mıntakada en ufak bir tahrikâtta bulunulmadı.

Almanların bir zamanlar Sarda, şimdî Danzigde yaptıkları görüldü ve bol hâdiseli âfâka ile bizim vekur bekleyişimiz arasındaki fark ne belirdir.

Bir pilebisit yapıldığı anda aleyhimizde tek rey verilmiyeceğini bildiğimiz halde Statükö'yu ne cibr ile, ne propaganda ile, ne halkı kıyama teşvik ile değiştirmeyi asla düşünmedik.

Ancak 1921 den bugüne kadar geçen on beş yıllık zaman bu ayrılığın son haddi olarak kabul edilmelidir.

Bu Türk vatan parçasında hususî bir idareye ne lüzum vardır ve kim, hangi hegemonya veya hangi medeniyet bu vatan parçası üzerinde Türk otoritesi kadar sulha, medeniyete ve iktisadî inkişafa imkân verebilecek iddiasındadır?

Paris, 25 (Hususî) — Burada ki Suriye heyeti ile Antakya ve İskenderun mıntakası için de görüşmeler oluyor. Esasen burası hususî bir idare altındadır. Bu sebeple Antakya ve İskenderunun Türkiye'ye ilhakı meselesinin Paris konuşmalarının ruznamelerinde bir madde halinde bulunması tabii görülmektedir.

TIRPAN

Yapma orman

— Seyahat mektupları —

Karadenizden Bükreşe varıncaya kadar trenle dört beş saat süren ova öyle hendesi bir şekilde kilometrelere ayrılmıştır ki muayyen bir mesafe gözlemlenir ekilmiş yemyeşil tarlalar görür. Ve tıpkı bir kartpostal albümünde yaprak çevirir gibi bir anda manzara değişir. Şimdi yemyeşil orman içindedir ve bu kilometrelere, yeni bir ekim sahasına kadar devam eder. Bu ormanlar yapma ormanlardır. Yağmurunu temin etmek için Romanyanın bütün ova kısımlarında böyle sun'i ormanlar yetiştirilmiştir.

Bunların eşini daha evvelce Yugoslavya'da, Macaristan'da, Çekoslovakya'da ve Fransa'da çok görmüştüm. On yıl evvel Romanyada bu ormanlar henüz fidanlık halindeydi, şimdi koyu bir orman hali almışlardır. Bunları görünce bizim her yıl cayır cayır yanan o anaç, o Tanrı vergisi ormanlarımızı hatırladım, yüreğim sızladı.

Başka yerlerde insanlar tabiatın hasıslığı ile mücadele ederler. Biz tabiatın vergisini baltalarız ve kundaklarız. Köylümüz değil, şehirlerimiz bile ağaç düşmanıdır. Bizim Boğaziçinde kaç kişiden birinin içinde beş on yetişmiş ağaç olan küçük bir koruluk için:

— Şu ağaçlar artık balta istiyor. Yerine de bir kızırma yaptırılmalı bol bol çilek yetişir!

Diyorlardı.

Yılların yetiştirdiği o canım kestanelere, çınarlara titremeden balta vuran ellere lanet etmeliyiz.

Geçen seyahatimde şimali Fransa'da yetiştirilen sun'i ormanları tayıyareden seyretilmişim. Hendese ilminin arazi üzerindeki marifetlerin en hoş eseri de bu ormanlardır. Birbirini kucaklayan dümdüz yollar bu sun'i ormanları hep karelere ayırıyor. Bu ormanlar bizim memleketimizde görülmeyen bir şeydir. Bu ormanlara hiç benzemiyor. Bizimkilerin güzelliği yok. Bütün ağaçlar hendesi şekilde aynı mesafeli aralıklarla dikildikleri için zevksiz. Fakat o memleketlerde ağacın bir ihtiyaç olduğu anlaşılıyor için böyle elemeği ile orman yetiştiriyorlar. Yapma orman çok memlekelerin yeşillik ihtiyacını temin ediyor. Biz tabii ormanlarımızın kıymetini bilmiyoruz. Yalnız ormanlarımızın mı? Denizlerimizizin kıymetini biliyor muyuz?

Burhan Cahid Morkaya

Yine Haşmetli Et!

Zavallı ucuzluk.. Kasaplar şirketinin satırı altında can verdi!

Şirket Kalyoncukulluğu komedyasındaki rolünü pek mükemmel becerdi

Şöyle rivayet ederler ki:

Istanbul'da kasaplardan başka her işle el atan şu "Kasaplar şirketi", günün birinde Beyoğlunda köhn Kalyoncukulluğu nam mahalde veya mahallede kebiri bir mağaza kışat ederek işbu mahalde ucuz et satmaya kıyam etti ve 40 kuruşa satılan eti 25 kuruşa vermek suretile bezi himmete) tesadidi eyledi. Asitane halkı Kasaplar Şirketinin işbu hareketini umuru hayriyeden addederek vafir memnuniyet izhar etti. Fakat meyaneden cend gün dahi mürr etmeden işbu ucuzluk, "küllü şey'in yerciu ilâ aslih", fehvasınca fevoldu.

İşte size tarihten veya takvimden bir yaprak, hayli mekralı bir hadiseyi tesbit ediyor. Şimdi latifeyi bir tarafta bırakalım da gelelim asıl meselemize.

Kasaplar şirketi bu ucuz et mağazasını niçin açtı ve neden dolay Beyoğlunu ve bilhassa Kalyoncukulluğunu intihap etti?

Bu suallerin cevaplarını verdiğimiz zaman anıyacağınız ki mesele başlı başına bir muammadır. Daha önce şunu söyleyelim. Bu ucuz et mağazası açıldığı gün Kasaplar Şirketi reisi Kara Ahmet gazetecilere şunları söylemişti:

— Biz bu ucuz et mağazasını herhangi bir teşekküle karşı ezici rekabet için değil, halka ucuz et yedirmek hüsnüniyetine açtık. Ve imkân nispetinde diğer semtlerde de açmaya çalışacağız.

Fakat hakikat hüce de Kara Ahmedin söylediği gibi değildir. Ve o hakikat şudur:

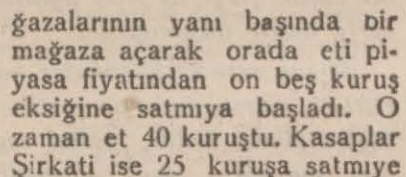
Kasaplar Şirketinin elinde bulunan İstanbul et nakliyatının pahalılığından usanmış, yaka silken kasaplardan birkaçı bir araya gelerek aralarında ayrı bir şirket kurdular ve nakliyatı başladılar.

Eski kasaplar şirketi ise bu yeni şirketin rekabetini derhal emzeğe karar verdi ve şu tedbir aldı:

— Yeni şirketin müessisleri arasında kasap Halit vardı.

Kasap Halidin Kalyoncukulluğunda üç tane büyük kasap dükkanı vardı. Eger biz (yani Kasaplar Şirketi) bu Halidi anama getirerek ara yerden çıkaracak olursak yeni şirket derhal iflas eder.

Ve filhakika Kasaplar Şirketi öyle yaptı. Kasap Halidin kalyoncukulluğundaki büyük ma-

gazalarının yanı başında bir mağaza açarak orada eti piyasaya fiyatından on beş kuruş eksikliğine satmaya başladı. O zaman et 40 kuruşa. Kasaplar Şirketi ise 25 kuruşa satmaya başlamıştı. Kasaplar Şirketi kasap Halide nispetle yüz defa, beşyüz defa daha zengin olduğu için bu zarara epey de vama edebildi. Nitekim şöyle oldu. Kasap Halidin dükkanları işleyemedi, bütün müşteriler akın akın akın ucuz et mağazasından alışverişe başladılar. Yeni şirketin müessislerinden kasap Halit de bu zarara tahammül edemeyerek kasaplar şirketine karşı amana geldi ve bu suretle yeni şirket inkısama uğradı.

İşte, ucuz et komedyasının hakiki içyüzü budur. Ve ucuzluk, kasaplar şirketinin keskin satırı altında derhal can verdi. Bundan sonra da Kasaplar şirketi 25 kuruşa et satmaktan vazgeçti.

O halde, şirketin reisi Kara Ahmedin sözlerindeki büyük hüsnü niyet ve halka ucuz et yedirmek endişesi nerede kayıyor?

Bunun cevabını okuyucuya bırakıyoruz.

Et nakliyatını Belediye kendisi yapmak istiyor

Komandit şirket kaptanmakla beraber kasaplar "Kasaplar şirketi" ile mücadelede devam etmek üzere bazı teşebbüslere girişmişler ve bu yolda yeniden Belediyeye müracaatlar yapmışlardır.

Kasaplar şirketinin de belediyeye müracaat ettiği haber verilmekte, fakat bunun mahiyeti şimdilik bilinmemektedir. Şu vaziyete göre haşmetli et hazretleri iki teşekkülün elinde ve belediyenin tazyiki altında düşmekle kalkmak arasında bocalamaktadır.

Belediye nakliyat tarifesinde tenzilat yapmayı esas itibariyle kararlaştırmıştır. Belediye İstanbul halkına ucuz et

AÇIK SÖZ

Hız ve gücünü vatandaşın sevgisinden alan gazetedir

Sahibi: Etem İzzet EENİCE

Sayı: 129

Her yerde 5 kuruş

Telefon No: 20827 - Telgraf adresi: İstanbul Açık Söz

Adliye

İstanbul heyecana veren cinayet

Posta veznedarını öldürenler hakkındaki karar dün tebliğ edildi

Bir aralık İstanbul'u heyecana veren bir cinayet davası dün neticelendi. Bu dava, Galata postahanesi veznedarı Hüseyin Hüsnü'yü öldürenlerin davasıdır. Müddeiumumi Hüsnü'yü öldürmekten suçlu Abdullah arkadaşları Yunus'un idamlarını ve Mükafatın da beraetini istemişti. Mahkeme Abdullahın asıl suçlu ve Yunus'un da yardımcı olduğunu sabit bularak Abdullahı (24) ve Yunus'u 10 sene hapse mahkûm etmiştir. Mükafat hakkında da beraet kararı verilmiştir. Mahkûmlar Hüsnünün veresine (4) bin lira da tazminat vereceklerdir.

Geçen sene Şehzadebaşı'nda Vesileyi öldüren Kemal'in muhakemesi de bitmiştir. Müddeiumumi Kemal'in idamını istemişti. Mahkeme Kemal (15) sene hapse mahkûm etmiştir. Fakat, suçlu kararı dinledikten sonra mahkeme heyetine hakarete bulunduğu için hakkında zabıt varakası tutulmuştur. Bu bakımdan da ayrıca takibat yapılacaktır.

* Dün Ağır Ceza mahkemesinde Cihangirde oturan Meliha isiminde bir Bayan tarafından polis memuru Hasan aleyhine açılan hakaret ve fena muamele yapma davasına bakıldı. İki şahit dinlendi. Bunlar polis Hasanın Melihayı koldan tutarak sürükler bir vaziyette merkeze götürdüğünü ve yolda da hakaret ettiğini söylediler. Suçlu polis mahkemeye gelmemiştir. Yalnız zabıt varakasına Melihanın sarhoş olduğu ve Eminönünde nâra attığı için böyle bir müdahaleye lüzum görüldüğü yazılmıştır. Mahkeme başka şahitlerin çağırılması için muhakemeyi talik etti.

Polis

Kıyma Makineinden Çıkan adam

Zavallı adamcağız tuz gibi ufalandı kaldı

Dün sabah Şehreminde İranlı Mehmedin halı temizleme fabrikasında feci bir kaza oldu. Bir amele makinenin dişleri arasında can verdi. Mehmed'in fabrikasında yeni yapılan halılar elektrikli makinele temizlenilmektedir.

Temizleme makinelere elektrikle işler birer kazan halinde. Amelenden Hasan, devir sürati çok fazla olan bu makinelere birisine yol vermiş ve sonra da üstüne çıkarak içine kova ile su dökmek istemiştir. Bu sırada ayağı kayan Hasan birdenbire kazanın içine düşmüştür. Kazan Hasan içinde en gıbi öğüttükten sonra parçalarını duvarlara çarpmış ve koca vücudu kasap makinesinden çıkmış bir kıyma külesine haline getirmiştir. Facianın tahkikına müddeiumumi muavinlerinden Ferhat el koymuş ve tabiidilâ Enver de cesedi muayene etmiştir. Hasanın dişleri ve kemikleri makinenin içinde tuz halinde çıkarılmıştır.

Yedirmek istemektedir. Bunun için yalnız nakliyat tarifesi üzerinde değil hayvanın mezbahaya naklinden kasap dükkanlarındaki çengele asılınca hadar geçirdiği safahat da taktik edilecek, ucuzluk çareleri meselenin menşinden itibaren aranmaya başlanacaktır.

Belediye nakliyat işlerini kasaplar şirketinden alıp kendisi parassız olarak yani bedava yapmayı da düşünmektedir. Belediyenin, et meselesi taktikleri arasında böyle bir hayırlı işi de dahil etmesi mucibi memnuniyetlidir.

30 ağustos Zafer Bayramı

Bayram programı tespit edildi ve alâkadarlara bildirildi

30 Ağustos Zafer bayramı programı alâkadarlara gönderilmiştir. O gün saat 9 dan,

9,45 e kadar İstanbul kumandanlığında resmi kabul yapılacaktır. Mera-sime iştirak edecek olan kı-talar, askerî ve sivil mektepler-le hususî teşek-küller de saat 9 da Üniversi-te meydanında toplanacaklar-dır. Bunlar İstanbul kumandanı tarafından teftiş edilip ayrı bayram-ları kutlandıktan sonra genç bir Subay Başkumandanlık muharebesi etrafında bir söylev yerecek ve İstanbul kumandanı da buna mukabele edecektir.

Harbiye bandosu İstiklâl marşını çalacak, asker selâm vaziyeti alacaktır. Bu suretle şehit askerler selâmlanmış olacaktır. Bu merasim bittikten sonra geçit resmi başlayacak ve sıra ile Harbiye bandosu, Harbiye alayı, yedek subay okulu, askerî liseler, askerî kıt'alar, polis, itfaiye, Şehir bandosu, sivil mektep ve teşekküller Üniversite bahçe-sinin kapısı önüne kurulacak olan tribün önünden geçeceklerdir. Alay tramvay caddesini takiben Taksime çıkacak ve burada da âbideye çelenkler konacaktır. Şehir gündüz bayraklar ve gece de elektrikle donanacak, ayrıca birde fener alayı yapılacaktır.

Hakevlerinde Üçüncü dil kurultayı münasebetile Hakevlerinde kutlan-tan törenleri, dil mevzuu üzere konferanslar devam etmekte ve toplantı zamanları müzakereler halka hoparlör ile dinletilmektedir.

Bu ne hal?

Karagümrük halkını heyecana veren hâdise

Bacağı kesilen sporcuyla para almadan tedavi etmek istemeyen eczacı

Madde: 1 — Eczane düpedüz bir ticarethane değildir ve eczacı bezirgan hiç değildir.

Madde: 2 — Eczane, halkın ve cemiyetin sıhhat deposudur ve eczacı herşeyden önce bir sağlık elemanıdır.

Madde: 3 — Eczanelerin tahdidi, eczanenin bir attar dükkanı olmadığının gösterdiği gibi, eczanenin "menâfıtı" emme, müessesesi olduğunu da ortaya koyar.

Madde: 4 — Eczacı evvelâ halkın sağlığını, sonra kendi kazancını düşünmeye mecburdur. Yani eczacı, Hodgün değil, feragatkârdır.

Madde: 5 — Ve en nihayet eczacı bir farmakoloğdur.

Bunları sıraladıktan sonra gelelim hâdiseye:

Evvelki gün Karagümrük-te bir facia olmuş. Zeki isiminde sporcu bir genç tramvaydan düşerek ağırca yaralanmış ve ilk tedavisi yapılmak üzere oradaki eczaneye götürülmüştür.

Fakat sayın farmakolog, derhal sağlık müdahalesinde bulunacağı yerde, Mahmutpaşası pazarlığına girişerek:

— Baylar, demiş, evvelâ para, sonra ilaç.

Ekmek ucuzluyor

İstanbul Belediyesinden:

Ağustosun yirmi altıncı Çarşamba gününden itibaren ikinci nevi ekmek on bir, birinci ekmek on buçuk, fransızca on altı kuruştur.

: SORUYORUZ :

Acaba çok mu zor?

"Sür'at, hâdiseleri, "mesafeyi kısaltmak, hâdisesi dünyanın medeni köşelerinde büyük alâkalar uyandırır. İngilizlerin son harikaları olan "Kraliçe Mari" transatlantığı, saatte 31 mil gitmek suretile, bundan evvel meşhur Normandide balunan Avrupa - Amerika sür'at rekorunu kırdı. İşte bu, bütün Avrupa gazetelerinin ilk sayfalarında mühim bir fen hâdisesi olarak yer alıyor.

Bize gelince; süratin hayatı ehemmiyetini hâlâ anlamamış gibiyiz. Hâlâ İstanbul ile Mudanya arasında "çalalama kaptanı", işletiyoruz ve hâlâ Köprüden Büyükdada kalı belâdan kalma yandançarklılarla bir buçuk iki saatte gidiyoruz.

Ve işte biz bu ağır aksak gidiş geliş karşısında şöyle bir sual soruyoruz:

— Acaba şu adalar yolu için hemencerik bir iki tane 20, 25 millik vapur satın almamız mümkün değil midir? Ve bu iş çok mu zordur?

Yaş meyva ihracı için

Türkofis'e yeni bir ambalaj usulü teklif edildi

Yaş meyva ihracatımız inkişaf etmektedir. Bu nevi ihraç maddelerimiz üzerinde yegâne rakibimiz Bulgaristandır.

Bulgaristanın en mühim ihraç maddesi yaş meyvadır ve ihracatı da frigorifik tesisatı havi nakil vasıtalarıyla yapıldığından mallar gidecekleri memleketlere sağlam olarak teslim edilmektedir. Garp memleketlerine uzak bulunmamız bu rekabetin devamına fırsat vermektedir.

Bununla beraber alâkadarlar ihracat işlerine lüzum geldiği kadar ehemmiyet verdiklerinden şimdiye kadar nakil işleri etrafında esaslî tetkikler yapılmış ve meyvaların çürümeden ihraç edilmesi için yeni bir ambalaj usulü bulunmuştur. Bu gün bozulmadan seyahat edebileceklerdir. Halbuki meyva ihraç ettiğimiz memleketlere bu kadar zamana lüzum bile yoktur. Yeni ambalaj Türk ofise bildirilmiştir.

Hakevlerinde

Üçüncü dil kurultayı münasebetile Hakevlerinde kutlan-tan törenleri, dil mevzuu üzere konferanslar devam etmekte ve toplantı zamanları müzakereler halka hoparlör ile dinletilmektedir.

Bu ne hal?

Karagümrük halkını heyecana veren hâdise

Bacağı kesilen sporcuyla para almadan tedavi etmek istemeyen eczacı

Madde: 1 — Eczane düpedüz bir ticarethane değildir ve eczacı bezirgan hiç değildir.

Madde: 2 — Eczane, halkın ve cemiyetin sıhhat deposudur ve eczacı herşeyden önce bir sağlık elemanıdır.

Madde: 3 — Eczanelerin tahdidi, eczanenin bir attar dükkanı olmadığının gösterdiği gibi, eczanenin "menâfıtı" emme, müessesesi olduğunu da ortaya koyar.

Madde: 4 — Eczacı evvelâ halkın sağlığını, sonra kendi kazancını düşünmeye mecburdur. Yani eczacı, Hodgün değil, feragatkârdır.

Madde: 5 — Ve en nihayet eczacı bir farmakoloğdur.

Bunları sıraladıktan sonra gelelim hâdiseye:

Evvelki gün Karagümrük-te bir facia olmuş. Zeki isiminde sporcu bir genç tramvaydan düşerek ağırca yaralanmış ve ilk tedavisi yapılmak üzere oradaki eczaneye götürülmüştür.

Fakat sayın farmakolog, derhal sağlık müdahalesinde bulunacağı yerde, Mahmutpaşası pazarlığına girişerek:

— Baylar, demiş, evvelâ para, sonra ilaç.

Ekmek ucuzluyor

İstanbul Belediyesinden:

Ağustosun yirmi altıncı Çarşamba gününden itibaren ikinci nevi ekmek on bir, birinci ekmek on buçuk, fransızca on altı kuruştur.

: SORUYORUZ :

Acaba çok mu zor?

"Sür'at, hâdiseleri, "mesafeyi kısaltmak, hâdisesi dünyanın medeni köşelerinde büyük alâkalar uyandırır. İngilizlerin son harikaları olan "Kraliçe Mari" transatlantığı, saatte 31 mil gitmek suretile, bundan evvel meşhur Normandide balunan Avrupa - Amerika sür'at rekorunu kırdı. İşte bu, bütün Avrupa gazetelerinin ilk sayfalarında mühim bir fen hâdisesi olarak yer alıyor.

Bize gelince; süratin hayatı ehemmiyetini hâlâ anlamamış gibiyiz. Hâlâ İstanbul ile Mudanya arasında "çalalama kaptanı", işletiyoruz ve hâlâ Köprüden Büyükdada kalı belâdan kalma yandançarklılarla bir buçuk iki saatte gidiyoruz.

Ve işte biz bu ağır aksak gidiş geliş karşısında şöyle bir sual soruyoruz:

— Acaba şu adalar yolu için hemencerik bir iki tane 20, 25 millik vapur satın almamız mümkün değil midir? Ve bu iş çok mu zordur?

Belediye: Günde 7,000 telefon konuşması mı?

Konuşmaların azaltılması için yeni tedbirler alınıyor

Yeni Telefon idaresinin yüzde elli tenzilatı yapılmayacağı - nı göz önünde tutan Belediye, telefon mükâlemelerini mümkün olduğu kadar azaltmaya karar vermiştir. Muhasebenin fazla masraflar hakkındaki mütaleası da bu arada nazarı dikkate alınmıştır. Bu iş için seçilen komisyon yaptığı tetkikat sonunda belediyede günde 7000 defa telefonla konuşulduğunu tesbit etmiştir.

Eski tenzilatı temin için bugünkü mükâleme adedinin en az yarı yarıya azaltılması icab etmektedir. Bu takdirde telefon konuşmalarını kontrol maksadile Belediyenin merkez santralına bazı tesisat yapılması icab etmektedir.

Bu ne hal?

Karagümrük halkını heyecana veren hâdise

Bacağı kesilen sporcuyla para almadan tedavi etmek istemeyen eczacı

Madde: 1 — Eczane düpedüz bir ticarethane değildir ve eczacı bezirgan hiç değildir.

Madde: 2 — Eczane, halkın ve cemiyetin sıhhat deposudur ve eczacı herşeyden önce bir sağlık elemanıdır.

Madde: 3 — Eczanelerin tahdidi, eczanenin bir attar dükkanı olmadığının gösterdiği gibi, eczanenin "menâfıtı" emme, müessesesi olduğunu da ortaya koyar.

Madde: 4 — Eczacı evvelâ halkın sağlığını, sonra kendi kazancını düşünmeye mecburdur. Yani eczacı, Hodgün değil, feragatkârdır.

Madde: 5 — Ve en nihayet eczacı bir farmakoloğdur.

Bunları sıraladıktan sonra gelelim hâdiseye:

Evvelki gün Karagümrük-te bir facia olmuş. Zeki isiminde sporcu bir genç tramvaydan düşerek ağırca yaralanmış ve ilk tedavisi yapılmak üzere oradaki eczaneye götürülmüştür.

Fakat sayın farmakolog, derhal sağlık müdahalesinde bulunacağı yerde, Mahmutpaşası pazarlığına girişerek:

— Baylar, demiş, evvelâ para, sonra ilaç.

Ekmek ucuzluyor

İstanbul Belediyesinden:

Ağustosun yirmi altıncı Çarşamba gününden itibaren ikinci nevi ekmek on bir, birinci ekmek on buçuk, fransızca on altı kuruştur.

: SORUYORUZ :

Acaba çok mu zor?

"Sür'at, hâdiseleri, "mesafeyi kısaltmak, hâdisesi dünyanın medeni köşelerinde büyük alâkalar uyandırır. İngilizlerin son harikaları olan "Kraliçe Mari" transatlantığı, saatte 31 mil gitmek suretile, bundan evvel meşhur Normandide balunan Avrupa - Amerika sür'at rekorunu kırdı. İşte bu, bütün Avrupa gazetelerinin ilk sayfalarında mühim bir fen hâdisesi olarak yer alıyor.

Bize gelince; süratin hayatı ehemmiyetini hâlâ anlamamış gibiyiz. Hâlâ İstanbul ile Mudanya arasında "çalalama kaptanı", işletiyoruz ve hâlâ Köprüden Büyükdada kalı belâdan kalma yandançarklılarla bir buçuk iki saatte gidiyoruz.

Ve işte biz bu ağır aksak gidiş geliş karşısında şöyle bir sual soruyoruz:

— Acaba şu adalar yolu için hemencerik bir iki tane 20, 25 millik vapur satın almamız mümkün değil midir? Ve bu iş çok mu zordur?

Ekmek ucuzluyor

İstanbul Belediyesinden:

Ağustosun yirmi altıncı Çarşamba gününden itibaren ikinci nevi ekmek on bir, birinci ekmek on buçuk, fransızca on altı kuruştur.

: SORUYORUZ :

Acaba çok mu zor?

"Sür'at, hâdiseleri, "mesafeyi kısaltmak, hâdisesi dünyanın medeni köşelerinde büyük alâkalar uyandırır. İngilizlerin son harikaları olan "Kraliçe Mari" transatlantığı, saatte 31 mil gitmek suretile, bundan evvel meşhur Normandide balunan Avrupa - Amerika sür'at rekorunu kırdı. İşte bu, bütün Avrupa gazetelerinin ilk sayfalarında mühim bir fen hâdisesi olarak yer alıyor.

Bize gelince; süratin hayatı ehemmiyetini hâlâ anlamamış gibiyiz. Hâlâ İstanbul ile Mudanya arasında "çalalama kaptanı", işletiyoruz ve hâlâ Köprüden Büyükdada kalı belâdan kalma yandançarklılarla bir buçuk iki saatte gidiyoruz.

Ve işte biz bu ağır aksak gidiş geliş karşısında şöyle bir sual soruyoruz:

— Acaba şu adalar yolu için hemencerik bir iki tane 20, 25 millik vapur satın almamız mümkün değil midir? Ve bu iş çok mu zordur?

Günün vodvili

Ispanya ihtilâlinin cilveleri...

Dünya haritasını şeytanın çıkardığı ve Allahın tashih ettiği büyük bir gazete gibi gören bir gazeteci arkadaş, hal-kımızın Ispanya ihtilâline ilgi göstermediğinden hayli şikâyetler etti. Mademki ortakta (pandispanya) eskisi gibi serbestce satılıyor, Ispanyol mezesi burunlardaki müzmin ihtilâline devam edip gidiyor.. o halde Ispanya ile alâkadar olmakta hikmet ne?

Galiba durum bütün dünya halkları için de aynı oldu: İhtilâllerden zaten müzmin nezleli bir burna dönmüş bir memleket! Bu sefer biraz kan gelmiş, kime ne?!

O dünya ki henüz gözleri önünde Afrikalı bir milletten değil öyle entipüften bir nezle, gazlı kangrenden çırpına çırpına ölümünü görmüş - kös dinler a!..

Zavallı dünya gazetecileri - harp lûfına karşı kulaklarına Fransız hududundaki istihkamları bile yaptırmaya razı bir hale gelmiş dünyayı yeni bir harbe karşı alâkadar edebilmek için, sokaklarda ihtilâlcileri çevirip ısmarlama resimleri mi çektiler.

Vakta ki kadınların ilk defa harbe gönüllü gittiklerini, kadın gönlünün nihayet dünyaya hakim olan silâha da akıma başladığını ve ısmarlama resimler yerine bir anda kuruşuna dizilmiş 2000 fotoğraflı feci pandispanya kalıpları gibi cesetlerini görürce, dünyanın gözü faltaşı gibi açıldı..

Ispanya ihtilâlini biz de, ilk, Kristof Kolomb'un Ispanya'da yaptığı meşhur yumurta oyununun ağır şakasından anladık. Ispanya, yumurtalarımız üzerine kuluçka yatırdı!

Bir de limondan! İstanbul'da, şu yaz sıcak günlerinde, her yerde buzlu bir limonata içerseniz, Ispanya harbinde susuz kalmış olanların bulduklarını ne niyetle içerseniz içtiklerini düşünüp muteselli olabilirsiniz!!

12 buçuk kuruşa fırlayıp Ispanyol (peçeta) sını gölgede bırakan limon için şimdi gazetelerimiz ucuzladı diye yazıyorlar: 8 - 9 kuruşa inmiş!

Hangi ucuzladı birader? 8-9 kuruşa limon, hakikat, bugün Ispanyada hayat kadar ucuz mu? Hangi ucuz? Bugün İstanbul'da sıcaklardan birisi bayılsa da ayılması için 3 limon kullanılsa, tutacağı parayı öğrenince, acaba, tekrar bayılmaz mı?!

Serdengeçti

Karagümrük-te bir ev

Kapatıldı

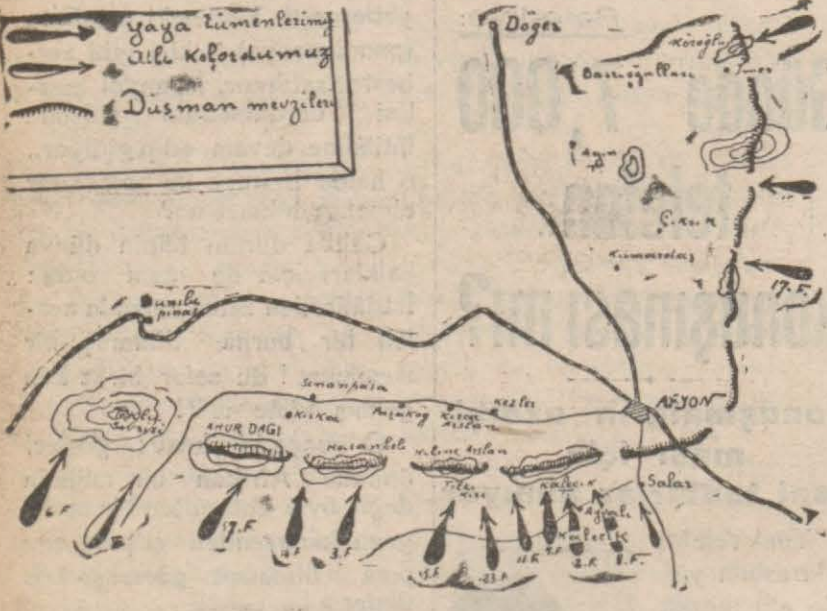
Polis Karagümr

ASKERLİK

26 AĞUSTOS..

Her yılın 26 Ağustosunu Türk milleti kendisi için daima yeni bir hız ve ileriye akışın sembolü bilecektir...

Yazan: M. Ersü

26 Ağustos 1922 vaziyetini gösterir harita

Bugün 26 Ağustos. On dört yıl önce, 26 Ağustos 1922 de bugün Türk orduları başkumandanı ve Türk milletinin başı Atatürk Kocatepeden verdiği...

— İleri.. Kumandasile Türk ordularını Türk milletinin harimine saldıranlara karşı taarruzu başkumandanı ve bu hamlede Türk süngülerinin parıltısı Türk istikbalinin yoluna ışık verdi. Hâla bu nurlu ve ışıltılı kızın durmadan ileriye giden atılganlığı ve tarihin mev'ut hükümleri içindeyiz.

Verilen karara göre, ordunun asıl kuvveti, Akarçay-Dumlupınar hattı hizalarında toplanacak, bir sevkulceş başkını ile düşmana saldırılacak. İzmirle olan muvasala kesilerek düşman kuvveti sarılacak, düşman, kat'i neticeli meydan muharebesine zorlanarak yok edilecektir.

Üstün bir kuvvet karşısında bu kararın verilmesi için gösterilen cesaret ve soğukkanlılık ne kadar yüksekse, başarıya hareketin zorluğu da o nispette genişti. Fakat, Başkumandan Atatürk dehasına uygun idaresile düşmanı yeneceğine kuvvetli bir güven besliyor, bu iradeyi hiçbir güçlüğü önlemeyeceğini çevresine yayıyordu.

Bulunduğu tepeden birliğin karara uygun tertiplenmesini gözetledi. En ufak bir hareketi takip ediyor, Kaçırıyordu.

Atatürkün emrini alan ordu, yapacağı taarruz için hazırlığa, Afyonun şimali kısmında üç tümen birarake ceneba doğru kaymağa ve toplanma hareketine başladı. On üç yaya tümeni bir atlı ordu ile istenilen durumu almaları, düşmana sezdirmeden sevkulceş başkına başlamaları, Sevk ve idare bakımından pek önemli idi. buna muvaffak olundu. Atatürk daha 25 Ağustos 1922 de yerlerini bulan ve hedeflerini ateşle taramak için hazırlanan Mehmetçiklere güveniyordu.

■ ■ ■ Başkumandan meydan muha-

rebesine yol açar 26 Ağustos 1922 sabahında durum şu idi: Taarruz günü sabahın alaca karanlığında "Kalecik", şimalinde bulunan tepelerdeki düşmanın kuvvetli mevzileri müthiş bir topçu, bütün cephesinde tesirli piyade ateşine boğuldu. Başkını başlamıştı. 15 inci, 23 üncü tümenlerimiz düşman cephesini yardılar. "Türkler, bu kuvvetli mevzileri aşamazlar", diyenlere parlak bir örnek gösterdiler. Suvâri kol ordumuzda "Ahır dağı", nın yatışındaki gedikten düşmanın gerisine düştü...

İzmir - Uşak telgraf hattını kestir. Düşmanın mukavemeti kırılıp, sarsılmış ve çekilme hazırlıklarına başlamıştı. Geniş düşman cephesinin en kuvvetli kısmına tevcih edilen bu taarruzumuzun zaferle neticelenmesi verilen isabetli kararın ilk safhasını tamamlamıştı.

Bunun içindirki, 26 Ağustos 1922 istiklal zaferimizin ve bütün inkişaflarımızın hız kaynağı ve müjdecisi oluyor. Ve, her yılın 26 Ağustosunu Türk milleti kendisi için daima yeni bir hız ve ileriye akışın sembolü bilecektir.

M. Ersü

Düşünceler:

Tarih, mazinin kirlî çamaşlarını, istikbalin de abus çehresini insafsızca ortaya atan vasıtasıdır.

■ ■ ■ İstikbal düşüncesi, fakire zengin olmak hıyaları verir. Zengin ise parasını ve malını kaybetmek korkusu ile ürpertir.

■ ■ ■ Mazi; züğürtlük zamanlarımızda onunla övünerek teselli buluruz.

■ ■ ■ Takvim; bize ömrümüzün katre katre eridiğini amlatan en mağrur ve hiç afetmiyen bir peygamberdir.

■ ■ ■ Dünya gamından kurtulmak için en kestirme çare dünyaya gelmemektir. Fakat bizim elimizde mi ki?

Vatandaş:

Yardıma azı çoğu olmaz. Her ferdin HAVA kurumuna göstereceği ilgiden az çok bir fayda çıkabilir.

Herşeyi devlete bırakma. "Devlet yapısın", diye bir yana çekilmek doğru değildir. Devlette ulusun elele vererek başaracağı işlerin en başında HAVACILIK vardır.

Uçak, uzman, olan, Hangar, benzin, yağ.. (Havacılık) deyip geçmeyiniz. Bunlar her gün binlerce lirayı emiyor. Yardımın arkasını keserek başladığımız işi yarıda bırakmış oluruz.

Türk Hava Kurumu

DOKTOR

7 Ögüt

1 — Kedilerin fenalığı, zararlı kuduz köpeklerden aşağı kalmaz.

2 — Tütün için mekteb talebesi (öğrenci) zekâvetçe, ezberlemede geri kalır.

3 — Karnınız tok iken (2-3) saat geçmedikçe yemek yemeyiniz! Böyle yapmazsanız, mideniz bozulur. Hazımsızlık baş gösterir. Sarılık olabilirsiniz!

4 — Kuvvetli spirtolu içki kullananlar, dışlarla mezarlarını kazmış olurlar.

5 — Her zaman genç kalmak, gençleşmek, sağlam olmak istersiniz? Kemale gelmiş, olgun meyvaları bolca yeyiniz! Neşeli yaşayınız! Güllünüz!

6 — İçki kullanan, iştret eden mektepçilerin zekâvetleri, hafıza (ezberleme kuvveti) leri yavaş yavaş azalır, nihayet söner, abdalılık, ahklık, budalalık başlar!

7 — Kedinin ısırmasına her ne şekilde olursa olsun ehemmiyet (önem) veriniz. Kuduz meselesini her zaman hatıra getiriniz.

Lokman Hekim

Müessif bir irtihal

Muhiti tarafından çok sevilmiş ve hürmet edilmiş ve Bayındırlık Vekâletinin müteaddit mühim memuriyetlerinde memlekete hizmet etmiş demir yolu inşaat ve müteahhidlerinden Süleyman Sak dünkü salı gün rahmeti rahmana kavuşmuştur. Bugün Teşvikiye karakoluna bitişik Subai apartmanında dairce mahsusasından kaldırılarak Teşvikiye camiinde öğle namazından sonra namaz kılınacak ve Edirnekapıda Şehidlikte aile kabristanına defnedilecektir. Refika ve çocukları diğer aile erkânına mevlâ sabrı cemil ve merhumu da rahmeti ilâhiyesine mazhar eylesin.

Müessif bir ölüm

Gazeteci arkadaşlarımızdan "Moda", gazetesi Moda muharriri Hukî Ekler'in eşi İsmet Ekler bir operasyon neticesinde vefat etmiştir. Cenazesi bugün saat 11 de Haski hastanesinden kaldırılarak Merkez Efendideki aile makberesine defnedilecektir. Kederde ailesine sabır dileriz.

ARADA BİR:

Atatürk devri

Hürriyet devridir

Daima iyi, güzel ve doğru için çalışılan bu memleket, kötü, çirkin ve yanlış gördüğü halde haber vermeye ne ad verilebilir? Düzgün ve yolunda gitmeyen işe göz yummak, küçük büyük, bütün vatandaşların el birliği yaptığı bu yurda ne beklenen, ne de lüzumlu olan bir harekettir.

On yıla, her sahada yüz yıllık iş süştürmek, kuvvet ve zamandan azami randman almakla, millette hükümetin, karışıklı birbirini tamamlaması ve aydınlatması kabil olmuştur. Bunun gibi, büyük Türkiye ülkümüzün, bütün milletin, tek adam gibi, yurd dağlarına ulaka duymasına bağlandığını görmekte ne güçlük vardır?

Büyüklerin etrafında kenetlenmiş temiz yürekli on yedi milyon içinden gelen her ses (daima iyiye, güzele, doğruya...) direkline olan bağlılık kadar, bizi üstün bir istikbale kavuşturmak için çalışanlara hizmet ve yardım manasına gelir. Ve Türkiye'nin azami hızla ileri gitmesi, hükümetin muvaffakiyeti demekse bütün iyi, güzel ve doğru dileklerimiz böylece değerlendirilmeye gerek-tir.

Sözün kısası, bizim bildiğimiz odur ki Atatürk devrinde beğenilen hareket eksik veya çirkin olan önünde susmak değil, söylemektir. Çünkü Atatürk devri, hiç bir zaman görmemiş olduğumuz bir hürriyetin maddeleştiği bir devirdir.

Şakir Hâzım Ergökmen

BULMACA

"Açık Söz", ün Bulmacası

Okuyucularımız, gazetemizin bu köşesinde her gün bir bulmaca bulacaklardır. Bulmacaların neşrinin ertesi günü nihayet saat 2 ye kadar matbaamızda gönderilmelidir. Bulmaca zarflarını üstüne okunaklı bir surette BULMACA kelimesi yazılmalıdır.

Bu bulmacaları doğru çözen okuyucularımıza derecelerine göre işe yarar hediyeler takdir edeceğiz.

Bugünkü bilmece

Aşağıdaki kelimeleri öyle sıralayınız ki iki atalar sözü meydana gelsin.

Üsküdarı, az, saz, alan. siyrti, geçti, davul, atı, anlayana, anlamıyana. sinek, zurna.

Hediyelerimiz:

1 — İnciye: Şık bir mürekkep-i kalem
2 — İnciye: Şık bir dolma kalem
3 — İnciye: Güzel bir roman
4-10uncuya: Gazetemizin bir haftalık aboneli

11-50 inciye: Birer kartpostal DİKKAT: Bulmacayı doğru bulanlara gazetemiz bir kart verecektir. Bulardan 20 tanesini biriktirenlere parasız bir sinema bileti sunulur. Bu kartları saklayınız.

Açık söz bulmaca kuponu Sayı: 2

BEN KİMİN METRESİYİM

Yazan: Iskender F. Sertelli

Tefrika No. 38

Şefik, Nesrinin Rıza Beyden mektup getirdiğine bir türlü inanamıyordu. Sordu: "Sahiden sana mektup verdi mi? Beni aldatmıyorsun değil mi?"

— Şefik.. gözlerimin içine dikkatli bak! Sana söylemek istediğim çok şeyler var.. fakat - neden bilmem? - Hiçbir şey söyleyemiyorum. Haydi biraz da sen anla, ne demek istediğimi gözlerimden!

Şefik şaşkın şaşkın Nesrinin yüzüne baktı:

— Sen bu gece gene muamalaşmaya başladın, Nesrin! Şakayı bırak.. dilinin altındaki baklayı çıkar da içim ferahlasın. Neydi bugünkü yapışın muziplik bana..?

— Ne yaptım ben sana bugün?

— Yahı.. Rıza beyden diye açtığım zarfın içinden senin yazınla karalanmış mektubu görürce ne kadar şaşırırım bilsen..!

Nesrin, bir çocuk gibi Şefik'in dizine oturmuştu:

— Görürsün ki benim her yerde elim var!

— Bunu zırlıhdaki ziyafetten sonra ben de anladım. Çok müsterihim artık. Senin yardımınla şu bizim Rıza beyi Harbiye bodrumuna kurtarabileceğimizi de umuyorum. Sen ne dersin?

— Rıza Beyin vaziyeti çok tehlikelidir, Şefik! Dün akşam toplanan fevkalâde divanı harpte onun kurşuna dizilmesi bile mevzuubahs oldu. Fakat, divanı harp müddeiummisi çok uyanık bir adam olduğu için, iddianamesinde böyle bir talepte bulunmaktan çekindi.

— Ne cürüm isnat ediyorlar bu zavallıya..?

— Rıza bey güya bütün İstanbul'daki yani müteffiklerin nezareti altındaki silah depolarını boşaltmağa memur imiş. Bundan başka bir suikast şebekesinin de reisi olduğu ilhar edildi. Hattâ bunun için divanıharbe bir çok vesikalar gönderilen de bulundu. Fakat, ben tesadüfen bu vesikaların hepsinin sahte olduğunu anladım ve İngiliz müddeiummisi meseleyi açtım.

— Bravo Nesrin, bravo sanal! — Müddeiummisi bunların hakikaten sahte birer vesika olduğunu anlayınca, Rıza Beyin başını yakmak isteyenler üzerinde tetkikat yapmağa mecbur oldu. İşin iç yüzü çok acıklı, çok fecidir. Şefik! Biz bu kadar terdedi edecek, bu derece düşecek miydik..?

Nesrin Bu sözleri söylerken gözleri sulanmıştı..

— Mektubunu ona ben verdim.. ve cevabını da ben getirdim. Sakin bir daha Mıgır gibi kozmopolit adamların yardımını istemeğe kalkışma..! Hem kendi başını derde sokarsın.. hem de o zavallıyı büsbütün müşkil vaziyete düşürsün!

— Şefik.. gözlerimin içine dikkatli bak! Sana söylemek istediğim çok şeyler var.. fakat - neden bilmem? - Hiçbir şey söyleyemiyorum. Haydi biraz da sen anla, ne demek istediğimi gözlerimden!

Şefik şaşkın şaşkın Nesrinin yüzüne baktı:

— Sen bu gece gene muamalaşmaya başladın, Nesrin! Şakayı bırak.. dilinin altındaki baklayı çıkar da içim ferahlasın. Neydi bugünkü yapışın muziplik bana..?

— Ne yaptım ben sana bugün?

— Yahı.. Rıza beyden diye açtığım zarfın içinden senin yazınla karalanmış mektubu görürce ne kadar şaşırırım bilsen..!

Nesrin, bir çocuk gibi Şefik'in dizine oturmuştu:

— Görürsün ki benim her yerde elim var!

— Bunu zırlıhdaki ziyafetten sonra ben de anladım. Çok müsterihim artık. Senin yardımınla şu bizim Rıza beyi Harbiye bodrumuna kurtarabileceğimizi de umuyorum. Sen ne dersin?

— Rıza Beyin vaziyeti çok tehlikelidir, Şefik! Dün akşam toplanan fevkalâde divanı harpte onun kurşuna dizilmesi bile mevzuubahs oldu. Fakat, divanı harp müddeiummisi çok uyanık bir adam olduğu için, iddianamesinde böyle bir talepte bulunmaktan çekindi.

— Ne cürüm isnat ediyorlar bu zavallıya..?

— Rıza bey güya bütün İstanbul'daki yani müteffiklerin nezareti altındaki silah depolarını boşaltmağa memur imiş. Bundan başka bir suikast şebekesinin de reisi olduğu ilhar edildi. Hattâ bunun için divanıharbe bir çok vesikalar gönderilen de bulundu. Fakat, ben tesadüfen bu vesikaların hepsinin sahte olduğunu anladım ve İngiliz müddeiummisi meseleyi açtım.

— Bravo Nesrin, bravo sanal! — Müddeiummisi bunların hakikaten sahte birer vesika olduğunu anlayınca, Rıza Beyin başını yakmak isteyenler üzerinde tetkikat yapmağa mecbur oldu. İşin iç yüzü çok acıklı, çok fecidir. Şefik! Biz bu kadar terdedi edecek, bu derece düşecek miydik..?

Nesrin Bu sözleri söylerken gözleri sulanmıştı..

Şefik, Nesrinin dikkatle dinliyordu. Çeneleri birbirine geçmiş gibiydi.. Ağzını açamıyordu artık.

Nesrin gülerik ilâve etti:

— Ve işte bunun için seni bu gece çağırmağa mecbur oldum. Mıgıra orada rastlamıştım. Bugünden itibaren Rıza beyle temasa yalnız beni memur ettiler.. Anlıyor musun?

Şefik sevindi..

— Bundan sonra Rıza Beyle hergün temas edecek, onunla istediğin gibi görüşebileceksin öyle mi? Ah ne mutlu sana! Rıza Bey çok değerli, çok fedakâr bir adamdır, Nesrin!

Ve gülerik Mesrinin gözlerinin içine baktı:

— Sahiden sana mektup verdi mi.. Beni aldatmıyorsun değil mi?

Nesrin koynundan bir kâğıt parçası çıkardı:

— İşte yazısı.. imzası.. hem de açık olarak verdi. Bodrumda zarf bulamamış.. al, oku bakalım!

Şefik, Rıza beyin yazısını ve imzasını tanıdı:

— Ta kendisi. Onun el yazısı..

İçinden okumaya başladı:

"Şefik! Buradaki vaziyetimin çok tehlikelidir. Beni aradığın, benimle meşgul olduğun için seni tebrik ederim. Ben zaten senin ne kadar cesur ve gurlsever bir genç olduğuna herkesten önce anlamıştım. Nesrin Hanım burada benimle fazlaca alakadar oluyor. Sana, mektubuma götürüp vereceğini"

SAN'AT
KİTAP, RESİM, TİYATRO, MÜSİKİ
Mizah ve karakter

Karikatür, yani mizah resmi, san'atların mizah dehasından kalem ucile kâğıda akseden çizgilerdir. Daha doğrusu ifadenin çizgiler heyeti mecmuası halinde ortaya atılmasıdır. Mizah demek, güldürücü, kakkaha ettirici demek değildir. Mizah iki buçuk çizgi ile hem ağlatır, hem güldürür, hem de insanı derin derin düşündürür.

Mizah resmi, küçük bir kâğıt parçasının ayası içine küçük ciltleri sıkıştırmak demektir. Bazen sabahın akşamı kadav söylediğimiz halde, yahut saşşalar dolusu gazdığımız halde tam manasile ifade edemediğimiz bir fikri, mizah ressamı sigara tabakasının arkasına çizdiği üç çizginin belâgatile mükemmel surette ifade eder.

Mizah ressamı, mizahçı san'atkar her şeyden önce maddenin veya mananın ifade ettiği karakterleri ele alır. Bir insanın burnunu iki küçük nokta veya amudi bir çizgi ile, gözleri iki kısa münhani ile gösterir ki ondaki ifade ve anlaşma canlılığı fotoğrafta bulamaz. Fotoğrafın sadakati mizahın yanbaşında pek sönük kalır. Hattâ meşhur büyük Koklen, mizah hakkında fikri sorulduğu zaman şunu söylemiştir:

"— Mizah, san'atin ta kendisidir.."

Mizah resminde muvaffak olmanın çaresi, karakterleri hâdiselerin kıvrak ve elastik taraflarını görmek ve o görülenleri de göstermekten ibarettir.

S. G.

"Açık Söz", ün edebî romanı: 15

Sen Benim Babam Değilsin!..

Yazan: Suat Derviş

Fatma bir kardeş gibi sevdiğim, bir kardeşten ayıramadığım en yakın dostumun karısı idi.

Fatma en sevdiğim, en çok, en fazla sevdiğim kadın şu dakikada benim çocuğumun annesi olmak üzere idi.

Evvelâ o gün doğrudan doğruya Fazıla gitmeği düşündüm. Fazıla gitmek ve ona:

— Ben Fatmayı seviyorum. Fatma benim karımdır. Benim çocuğumun annesidir. Bizi rahat bırak. Çekil hayatımızdan demek doğrudur diye düşündüm.

Eakat böyle bir hareketi

yapmak için gecikmiş değil miydim. Ben bunu Fatmayı sevdiğim zamanlarda Fatma'yı özlediğim zamanlarda ve Fatma ile aramızda bir ihanetin suğunu paylaşımadığımız zamanlarda bunu gidip söylemek daha kolaydı. Hem daha kolay, hem de daha düştü. O zaman kimse bizi takip edemezdi. O zaman samimi, dürüst ve namuslu olurduk..! Halbuki şimdi!..

Şimdi her şey başka idi. Biz suçlu idik. Ve tıpkı bir kere çalan insan gibi ebediyen çalmağa mahkûmduk.. Fazıla, hakikati söyleyemeyeceğimi ona: "Fa-

zıla her şeyi söyleyelim", dediğim dakikadan itibaren anlamıştım.

Fazıla hakikat nasıl söyle-nirdi. Nasıl utanmadan onun karşısına çıkar da düşündüğüm gibi hakikati, hakikatlerin en müthişini ona itiraf ederdim. Beceriksiz bir hırsız gibi tiritiriyordum. Okadar fena ve berbat bir halde idim ki.. Bu perişanlığımı Fatma da gördü. Güzel yüzünü avuçları için de saklıyarak:

— Ah biz ne yaptık..dedi.. Biz fena bir şey yapmamıştık.. Hayır. Birbirimizi sevmiştik.. Sevgi..

Bu yalanda devam etmek nasıl olurdu. Bu yalanda devam etmek ona karımı olduğum gibi evladımı da hediye etmek değil miydi..

Evet, Fatma benim karımdı. Asıl benim meşru kadınımdı. Karı, kocalık nedir? Söylenene bana; hakikatte biri erkek biri dişi iki insanın beraber yaşaması için lâzım olan

nedir?.. Neden onlar birbirleriyle yaşamalı, birbirlerine ait olmalıydılar.. Ancak birbirlerini sevdikleri için, birbirleriyle olmaktan saadet duydukları için, birbirlerini manen ve maddeten anladıkları için.. Birbirlerini hatırladıkları zaman: "Benim eşim odur", dedikleri için et, kan ve ruhlarında birliğin, beraberliğin zevkini sonsuz bir kudretle tattıkları için.. Böyle olduğu zaman kadın ve erkek arasındaki münasebet meşru bir izzetvaktı. Fatma benim kadınımdı, ben Fatmanın erkeği idim. Fazıl Fatmanın erkeği olanın ne büyük bir saadet ve ne büyük bir şeref olduğunu ömründe biran, biran hissetmiş miydi? Hayır!.. Hayır hissetmemişti. Hissetmedi de.. Hissetmeyecek te..

Böyle olduğu halde, garip ve şursuz bir hicabın içinde idim. Fazıldan utanıyordum. Fazıldan ölesiyi utanıyordum. Ona gidip te bir tek kelime

söylememe imkân göremiyordum. Fatmanın kollarını tutmuşum. Ve onun ellerini yüzünden çekerek, onun gözleriyle bakarak konuşuyordum:

— Fazıl seni sevmiyor, Fazıl seni ihmal ediyor, Fazıl sana karşı lâkayttır, sana fena muamele ediyor, senin hayriyetini gözetmiyor, hattâ sana ihanet ediyor.. Buna mukabil sen, sen kendi hayatını yaşamağı neden bir suç telâkki ediyorsun, neden sen.. Fazıla, Fazılın karısı olmak istemediğini söyleyemiyorsun. Neden bunu söyleyemediğimizi için burada kıvranıyoruz.. Fazıl..

Fatma sözümü kesti:

Fazıla ben mi konuşayım dedi.. Onunla konuşmak nasıl olur.. Nasıl ben konuşurum, ben nasıl söylerim.

Bütün cesaretsizliğime rağmen birden içimde bir karar doğdu:

— Onunla ben konuşacağım dedim. Ona ben gidip hakikati söyleyeceğim.

Cavıt yerinden kalkıyor.. Pencereye yaklaşıyor, cama bir müddet alnını dayıyor. Selma hep olduğu yerde.. Hep hareketsiz, hep sakın duruyor. Gözleri ayakda duran ve alnını cama dayamış olan bu adamın beyaz saçlı ensesinde, düşük omuzlarında ve siyah ceketin arkasında kilitlemiş asabi parmaklarında.. Ona bakarken kendi kendine soruyor! O "Benim babam mı? Sahih benim babam o mu?.."

Cavıt siddetle geri dönüyor.. yine Selmanın oturduğu koltuğuna karşısına geliyor. Heyecanından perde perde boğulan bir sesle ve arada bir hicırarak konuşmağa başlıyor:

— Ve sözümde durdum.. Fazıl ile konuşacağım. Fakat o gün bana cesaretim yoktu: "Lâkırdıyı kendisine nasıl açacağım", diye düşünüyordum. Ve bunu hazırlamak istiyordum. O gece Fatma ne yaptı bilmiyorum? Fakat ben sabaha kadar odamın içinde gezindim.. Uyku uyuyamıyordum.

Uyku uyumaklığımı imkân vardı? "Ona lâkırdıyı söyleyeyim, yok böyle açarım", diye kararlar veriyordum. Sonra cayıyor, yeni bir formül buluyordum. Gece sabaha kadar Fazıl, Fazılın haşın bakışlarını karşısında görüyordum. Sanki Fazıl kocaman bir eli bana doğru uzatıyordu. Ve sanki bir parmağıle beni işaret ederek:

— "Sen mi Cavıt diyordun sen mi bunu yapıdın.."

Ertesi sabah odasına girdiğim zaman rüyada hibi idim. Beni yazı odasında bütün cesaretimi kıran bir samimiyetle karşıladı: "Ol sen misin Cavıt, gönlüm açıldı. Bugün anne gibi kardeş gibi yakın, çok yakın bir insan görmeğe ihtiyacım vardı.."

O bu sözleri şüphesiz bir şey düşünmeden belki de tamamilen içten hissetmeden söylemişti amma, ben bu sözleri büyük bir ciddiyetle telâkki ettim.

[Bitmedi]

Efganistanın eski krallık hanedanı İsviçrede: 3

Amanullah Han, Kraliçe Süreyya ve ben...

İpe dizili ampulleri Beçe Saka'nın adamlarına benzetmiş gibi ateş ediyordu...

Çocuklar bir şarlatanın şaklabanlıklarına kapılmışlar, Kraliçeyi dinlemiyerek tepinip ağlıyorlardı. Amanullah'ın barakaya dalıp beş bilet kestirdiğini gördüm

BUNDAN EVVEL ÇIKMIŞ KISIMLARIN HULASASI

[Nizamettin Nazif ile Ulus mubarriri Neş'et Halil İsviçrede festival münasebetiyle açılan bir panayırda Amanullah Han ile karşılaşılıyor. Nizamettin Nazif sabık padişahı tanıyor, fakat Neş'et Halil onun alandığı kanaatindedir. İki arkadaş birbirleriyle "odur, değildir" diye münakaşa ederlerken bir taraftan da Nizamettin Nazif şapkasına havada geniş bir daire resmettiren Amanullah Hana debdebeli bir selâm çakıyor. Amanullah onlara evvelâ dikkatle ve hayretle bakıyor ve sonra sür'atle kaçıp ileride bir otomobil kütmesi içinde göden siliniyor.

Neş'et Halil;

— Gördün mü? - diyor - adamcağız seni delisandı. Artık beyhude ısrar etme. Onda öyle padişaha benzer surat yoktu.

Nizameddin Nazif gördüğü adamın muhakkak Amanullah han olduğunu kanıdlı. Fakat yanlış yanlış olduğunu anlamak için akşam yemeğinden sonra otelde tesadüf ettiği Lozan Emniyet Direktörü miralay Jakıy'a Amanullahın şehirde olup olmadığını sorar. Miralaydan aldığı cevap müsbettir. Bunun üzerine sabık Afgan şahidini aramak üzere tekrar sokaka fırlar.

Bir müddet sonra panayır yerinde "Kraliçe Süreyya Hanım, la burun buruna gelir. Sabık Efgan Kraliçesi gayet sade giyinmiştir ve yanında bir siyah, biri turuncu elbiseler giymiş, süslü boylu iki esmer güzeli olduğu halde altı barakalardan birine yaklaşır ve bir silah alır.

İKİNCİ FASLIN DEVAMI.

Çok neş'eli idiler. Dudaklarından hiç silinmeyen, devamla bir gülümseme üçtün de bembeyaz ve tertemiz dişlerini bana gösteriyordu. Çok tatlı bir ahenkle ve mutlaka en asil şivesi ve lehçesiyle "Farisi, yi konuşuyorduk. Ne yazık ki ben bu dili anlamam. Eğer anlamış olsaydım belki bu yazıya, o bitmez tükenmez neş'elerinin sebeplerinden bir kısmını da katmak mümkün olabilirdi.

Kraliçe silahı alınca, usta bir ipe hareketle ötesini berisini kurcaladı. Sonra, deminki salınlı yürüyüşüne taban tabana zıt bir çeviklikle dipçiği omuzuna dayıyarak sol gözünü yumdu. Ve sol gözünü yumması parmağının teğide dokunması bir oldu:

— Çat!

O anda, yirmi metre ileride bir ipe dizili ampullerden birinin parçalandığını gördüm. Barakada hizmet eden kız bir başka dolu silah uzattı. Bir ikinci "çat!" ve bir ikinci şangırtı daha..

Ve bu boşalan tüfeği, bir başka dolu tüfek, onu bir döndüncü, bir beşinci, bir yirminci dolu tüfek takip etti. Kraliçe düşman karşısında yayılma ateşi açmış bir manganın neferi gibi amma çok usta bir nefer gibi nefes almadan ateş ediyor ve namussudan çıkan her mermi mutlaka bir hedefi parçalıyordu. Ve bilerseniz, ah görmeliydiniz ne kadar candan, ne kadar isteyerek, ne kadar içten zevkini tadarak ateş ediyordu. Sanırım yirmi adım ötedeki ipe dizilen ampulleri, Amanullah padişahlığına son vermiş olan Beçe Saka çetelerinden biri gibi görüyordu; ve ancak bu ampullerin sonucunu da tuzbuz ettikten sonra silahı elinden bıraktı. Nişancılıktaki muvaffakiyeti okadar barizdi ki Giyom Tel'i kendilerine "Pir," ve nişancıları milli spor edinmiş olan İsviçrelilerden bu sahneyi seyreden kendilerini tutamadılar. "Tuhaf bir dil konuşan bu büyük kara gözülü, meçhul nişancı," yı bol bol alkışladılar.

İpe dizili olan ampuller milâmini şeylerdi. Barakanın

Amanullah Han'ın Efgan Padişası sıfatıyla Türkiye'ye resmen ziyaret ettiği günlerde...

[Amanullah Han: Kraliçe Süreyya Hanım ve bir Efgan prensesi İzmir vapurunda]

önünde asılı kocaman bir renkli afiş bunlardan ardarda beş tanesini parçalayacak olana bir bebek verileceğini ilan ediyordu.

Baraka sahibinin yüzüne baktım. Derin bir düşünceye dalmıştı. Zira Kraliçeye en azından altı yedi hediye vermek lazım geliyordu. Ve kısa bir tereddütten sonra bir kenara dizili büyük bebekleri ikiye ikiye galip müşterisinin önüne dizmeye başladım. Etraftakiler şimdi kıskanç bakışlarını bu "ganimet," lere çevirmişlerdi. Fakat Kraliçe en ufak bir tereddüt göstermeden bunları itti ve kendisine hizmet etmiş olan sarışın kıza yirmi franklık bir İsviçre banknotu uzatarak barakadan uzaklaştı.

Dükkan sahibi rahat bir nefes almıştı. Nereden bilecekti bedbaht ki Kraliçe Süreyya bir zamanlar saltanatın payitahtında tertip edilen güvercin avı partilerinde meharetime herkesi hayran etmiş ve çok tanınmış bir atıcı idi.

Neş'eli kafileyi yirmi otuz adamlık bir mesafeden yine takibe başladım.

Bu aile ne kadar modern olursa olsun nihayet şarklı bir aile idi.

Şarklı bir aile, yani kocanın karısını, ananın ve babanın çocuklarını, hattâ kadının dahi kocasını uzun zaman başıboş ve yapayalnız bırakmıyacağı bir aile. Tahmin ediyorduk ki ya şimdi, ya az sonra Emanullah ya yalnız olarak, yahut Efgan prenslerinden biriyle birlikte bir kenardan gene belirlerecek ve bu neş'eli kafileyi katlayacak. Neş'et Halil kulaklarını çınslan, bu tahminimde de aldanmadım. Az sonra kraliçe Süreyyanın önünde giden iki küçük çocuk bir barakanın önünde "gitmeyiz de gitmeyiz," der gibi mırıldanarak, yarı ağlayarak ve tepinerek durdular. Bu barakada bir şarlatan davul çalı-

— Çat!

O anda, yirmi metre ileride bir ipe dizili ampullerden birinin parçalandığını gördüm. Barakada hizmet eden kız bir başka dolu silah uzattı. Bir ikinci "çat!" ve bir ikinci şangırtı daha..

Ve bu boşalan tüfeği, bir başka dolu tüfek, onu bir döndüncü, bir beşinci, bir yirminci dolu tüfek takip etti. Kraliçe düşman karşısında yayılma ateşi açmış bir manganın neferi gibi amma çok usta bir nefer gibi nefes almadan ateş ediyor ve namussudan çıkan her mermi mutlaka bir hedefi parçalıyordu. Ve bilerseniz, ah görmeliydiniz ne kadar candan, ne kadar isteyerek, ne kadar içten zevkini tadarak ateş ediyordu. Sanırım yirmi adım ötedeki ipe dizilen ampulleri, Amanullah padişahlığına son vermiş olan Beçe Saka çetelerinden biri gibi görüyordu; ve ancak bu ampullerin sonucunu da tuzbuz ettikten sonra silahı elinden bıraktı. Nişancılıktaki muvaffakiyeti okadar barizdi ki Giyom Tel'i kendilerine "Pir," ve nişancıları milli spor edinmiş olan İsviçrelilerden bu sahneyi seyreden kendilerini tutamadılar. "Tuhaf bir dil konuşan bu büyük kara gözülü, meçhul nişancı," yı bol bol alkışladılar.

İpe dizili olan ampuller milâmini şeylerdi. Barakanın

— Çat!

O anda, yirmi metre ileride bir ipe dizili ampullerden birinin parçalandığını gördüm. Barakada hizmet eden kız bir başka dolu silah uzattı. Bir ikinci "çat!" ve bir ikinci şangırtı daha..

Ve bu boşalan tüfeği, bir başka dolu tüfek, onu bir döndüncü, bir beşinci, bir yirminci dolu tüfek takip etti. Kraliçe düşman karşısında yayılma ateşi açmış bir manganın neferi gibi amma çok usta bir nefer gibi nefes almadan ateş ediyor ve namussudan çıkan her mermi mutlaka bir hedefi parçalıyordu. Ve bilerseniz, ah görmeliydiniz ne kadar candan, ne kadar isteyerek, ne kadar içten zevkini tadarak ateş ediyordu. Sanırım yirmi adım ötedeki ipe dizilen ampulleri, Amanullah padişahlığına son vermiş olan Beçe Saka çetelerinden biri gibi görüyordu; ve ancak bu ampullerin sonucunu da tuzbuz ettikten sonra silahı elinden bıraktı. Nişancılıktaki muvaffakiyeti okadar barizdi ki Giyom Tel'i kendilerine "Pir," ve nişancıları milli spor edinmiş olan İsviçrelilerden bu sahneyi seyreden kendilerini tutamadılar. "Tuhaf bir dil konuşan bu büyük kara gözülü, meçhul nişancı," yı bol bol alkışladılar.

İpe dizili olan ampuller milâmini şeylerdi. Barakanın

— Çat!

O anda, yirmi metre ileride bir ipe dizili ampullerden birinin parçalandığını gördüm. Barakada hizmet eden kız bir başka dolu silah uzattı. Bir ikinci "çat!" ve bir ikinci şangırtı daha..

EV DEFTERİ

Yemek

26 Ağustos Çarşamba
Patlıcan karniyarik - Pilav - Elma kompostosu.

Patlıcanların kabuklarını sıra bir sıra keser, içini acar, yıkar ve hafif sadeyağda kavurursunuz. Bir kepeğe yağna ince doğranmış bol soğanla kıymayı ve domatesi, tuzunu ve biberini ilâve ederek kavurursunuz. Patlıcanları tencereye sıralayınız. Kıymayı içlerine doldurunuz. Biraz su ile mutedil ateşte pişiriniz.

● Patlıcandan sonr pilav.

● Arkasından buzlu elma kompostosu. Pilavla kompostoların nasıl yapılacağını evvelce de bir iki defa tarif etmiştik.

□ □

ÇOCUK BAKIMI

Elbiseler

Çocuk bakımında çocuklara giydirilecek elbiselere de ehemmiyet vermek lazımdır. Elbisenin, çocuğun büyüme ve inkişafına pek sıkı alakası olduğunu söylesek mübalağa ettiğimizi sanmayız. Yürüme çağını biraz geçmiş olan çocuğa, erkek olsun, kız olsun entari, kısa entari giydirilmelidir. Bir yaşından sonra çocuğa, erkek ise kısa pantolon giydirmeli, yaz günlerinde arkasına ince bir gömlek ve onun üstüne de hafif bir cecek giydirmelidir. Fakat bu vaziyette çocuğun üşümemesine son derece dikkat etmek lazımdır. Bilhassa bu hafif kıyafette çocuğu fazla terletmemek hususunda da dikkatli olmalısınız. Küçük çocuklar terledikten sonra hafif rüzgârlardan bile çok müteessir olurlar. Bilhassa çocuğu açıkta uyutmamak gerekir. Hulâsa elbise ile çocuğun inkişaf meselesinin muvazi gittiğini unutmayınız.

□ □

RADYO

26 Ağustos ÇARŞAMBA

İSTANBUL

18: Hafif parçalı (plak), 19: Haberler, 19.15: Muhtelif plaklar, 20: Bariton Diakonof. Piyano refakatle, 20.30: Stüdyo orkestrası. 21.30: Son haberler.

Saat 22 den sonra Anadolu Ajansı'nın gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

PRAG

20.20: Kromatik armonika ile hafif musiki. 20.40: Şarklı musiki. 21.10: Popüler orkestra konseri. 21.45: Konuşmalar. 22.05: Salzburgdan nakil. Viyana filarmonisi konseri (Bernhard Paumgartnerin idaresinde Mozartın serenatlarından), 23.40: Plak, 23.45: Fransızca.

BUDAPESTE

20.05: Verdinin (Falstaff) operası, 20.40: Harici haberler, 23.15: Çıkan musiki, 24: Radyo salon orkestrası. 1.00: Son haberler.

MOSKOVA

18.30: Musiki radyo piyesi, 20: Muhtelif şehirlerden nakiller, 22: Çeşek neşriyatı, 23.05: İngilizce neşriyat, 24: Almanca neşriyat.

BÜKREŞ

13.30: Plak ve haber servisi, 19: Borsa, 19.30: Milli Romen musiki, 19.50: Konferans, 20.10: Konserin devamı, 20.30: Aktüalite, 20.40: Plak, 21.10: Posta kutusu, 21.35: Viyolonsel konseri, 22.10: Şarkılar, 22.30: Haberler, 22.45: Radyo salon orkestrası.

BELGRAT

20.05: Salzburgdan nakil, Verdinin Falstaff operası, 22.40: Plak, 23: Haberler, 23.20: Halk şarkıları.

EINDHOVEN

(19.71 met) saat 14 ilâ 18 arasında Philips laboratuvarlarından eğlenceli teatral neşriyat.

Cemaziyelâhır

8 (1355)

Ruzu Hızır

113

26 Ağustos Çarşamba 1936

Vakitler

Erzâni

Zevâli

Sa Da Sa Da

Güneş

İmsak

Öğle

İkindi

Akşam

Yatsı

10 28 5 21

8 39 3 32

5 23 12 16

9 8 16 1

12 00 19 52

1 37 20 32

BİR CİNAYET

No: 127

YAZAN: Etom İzzet BENİCE

Ancak Güzin o mektubu yazmakla da kalmadı. Bana Cevattan bir kerecik bahsetmemekle beraber beni adım daima sinsi ve muhteris bir şekilde takip etmesini de bildi. Ben de Cevattan ona bahsetmedim. Fakat, her hareketini sıkı bir tarassut altında bulundurdum. Beni bir kere de Cevatla gece kendi yatak odamda konuşurken yakalamak istedi. Geldi, kapıyı vurdu. Fakat, ben tedbirli davrandım, usulcacık,

— Kimsiniz?..

Diye sordum. Onun sesini alınca:

— Bir dakika..

Dedim ve Cevadı odadan kaçırdım. Ondan sonra, kapıyı açtım. Odanın içinde dağınıklıklardan başka bir şey bulamadı. Ben de:

— Uyuyordum. Ne istemek için gelmişsiniz?..

Dedim. O, sadece bir kitap aramak için geldiğini söyledi, aradığı kitabı verdim, gitti. Hiç şüphe yok ki, Cevadı buradan kaçtığına müthiş üzülmüştü.

Bu esnada avukat Muzaffer: — Muhterem hâkim müsaade buyurursa şahitten bir noktayı aydınlatmasını rica edeceğim..

Dedi. Hâkim sordu:

— Aynı mevzu aittir mi?

— Evet..

— Nedir?..

Muzaffer sorusunu yaptı: — Cevadı odadan nasıl kaçırdınız?..

Bu soru karşısında Ayşe sendeledi. Düşündü. Vereceği cevabı birden bulamadı.

— Bilmiyorum, şimdi hatırlamıyorum..

Dedi. Muzaffer:

— Her şeyi en küçük teferrüatına kadar hatırlayan, mektup parçasını bile ezberden okuyan bir genç kız böyle mühim bir macerasını nasıl hatırlayamaz. Hakikatleri burada olduğu gibi görmemek ve konuşmak iztirarındayız..

Diyecek Ayşeyi söylemeye tazyik etti. Ayşe gene:

— Gerçekten iyi hatırlıyayım. Geçmiş zaman. Ya kendisini bir bitişik odaya geçirtmişim. Yahut ta bahçeye atlamış!

Diye bir cevap verince hâkim:

— Böyle cevap olmaz. Müsbet bir şey söyleyiniz. Avukatın hakkı vardır. Böyle bir hâdisiye kat'iyen unutulmaz..

Dedi. Bu zor ve ihtar kar-

Cevat

şısında Ayşe kıvrandı, iki kelimelik kısa bir cevap verdi:

— Bahçeye atladı.

Bunun üzerine Muzaffer: — Cevat dünya atlamaya şampiyonu olsa o irtifai atlamaz. Konağı biliyorum. Bilmesem bile hakikat olan şey şu ki Ayşe ile Şükriyenin odası bir hizada, aynı kat üzerindedir. Birine ancak merdivenle inilip çıkılırken öbürüne merdivensiz çıkmak ve merdivensiz inmek nasıl mümkün olabilir. Hem merdivenin de Şükriyenin odasına girilen merdiven kadar uzun olması lazımdır. Heride bu noktaya tekrar tenas etmemek için şimdiden tenvir edilmesi pek tabii ve yerinde olur.

Dedi. Ayşe:

— Fakat bütün bu suallere cevap vermek benim mahremiyetime ait olan her şeyi ortaya dökmek olacaktır..

Diyecek yine bu suali cevapsız bırakmak istedi. Fakat, Muzaffer ısrar ediyordu: — Cevadın odadan bahçeye atladığını inanmak tuhaf ve gülünç olur. Ancak bir tek hakikat karşısında Cevadın kendisini bahçeye fırlatmış olduğunu inanabilirim. O da, Cevad o atlamayı müteakip ya yaralanmış, sakat kalmış, yahut da ölmüş olmalıdır.

Çünkü bahçeye atlayış ancak böyle bir neticeye varabilir. Cevat şimdi spasağlam yaşadığını göre demek ki, herhangi böyle bir ihtimal ve mülâhazanın yeri yoktur. O takdirde Ayşe için doğrusunu söylemek mecburiyetindedir.

Mahremiyet ve hususiyet bahsine gelinece esasen mahkememiz huzurunda bütün bu mahremiyet ve hususiyetlere

temas edilmiştir. Artık çekilecek hiçbir taraf yoktur.

Muzafferin bu ısrarı karşısında Ayşe hiddet ve sıkıntıdan kıpkırmızı olarak: — Peki, herşeyi söyleyeceğim..

Diyecek, oflar ve poflar gibi ilâve etti:

— Zaten herkese kepaze olduk. İçimiz dışımız meydana..

Hâkim, Ayşenin bu tarzı hareketi karşısında belki de vicdanile ona hak kazandırmaya çalışarak:

— Hayat tesadüflerden ibarettir. Böyle şeyler olur. Dedi Ve:

— Mahkemeyi aydınlatmak, bütün bildiklerinizi söylemek hakikatin bir an önce ortaya çıkmasına yarıyacaktır. Kendinizi sıkımadan söyleyiniz..

Diyecek onu konuşmaya, söylemeye teşvik etti.

Ayşe, asabiyet içindeydi. Yüzünde morartılar vardı. Titrek bir sesle:

— Cevat birçok geceler bana gelirdi. Odamızda kimseye görünmeden beraber oturur, konuşurduk. O, sonra giderdi.

dedi ve.. sustu. Muzaffer, hemen yine söz alarak:

— Muhterem, heyet hakime, şahit yine sualimize cevap vermiş değildir.

[Devam edecek]

Kitap kuponu

BİR CİNAYET DAVASI

No: 127

Bu kuponları kesip biriktirenler roman gazetesini bittikçe vakit idarehaneniz gıdalarla hiç para vermesiz kitapları alacaklardır.

Gençlik

Mekteple hayat arasındaki gençler gayelerini anlatıyorlar

"Açık Söz," mekteple hayat arasındaki yaşayan, yakın bir istikbalde hayata atılacak olan gençlerle yaptığı ankete devam ediyor. Anketime haftada iki gün bu sütunlarda çıkacaktır. Gençlerden, hayatta ne yapmak istediklerini sormuştuk, cevaplar şunlardır;

Nuri Barlas diyor ki:

— Askerî Tıbbiye gidiyorum. Küçük yaşdan beri doktor olmak idealle yaşamaktayım. Bu mesleği zengin olmak için, şataf için değil, sulhta ve harpte insanlara hizmet için seçtim. Düşünüyünz.. Bir hastayı tedavi edip hayata tekrar kavuşturmak, ne büyük saadettir. Ben o günlere ve o hayata kavuşunca dünyanın en mesut adamı olacağım. Yüksek tahsilde gençliği zafere götüren müessir dinamizmdir. Yüksek tahsil yapmak herke-

lazım mıdır, değil midir? Bu sual üzerinde çok durmaya değer bir mevzudur. Buna cevap vermekte beni mazur görünüz.

İstanbul Erkek Lisesi mezunlarından Fethi Başgömez diyor ki:

Kendime en uygun bulduğum yüksek tahsil

mektebi, Yüksek Ticaret mektebidir. Kendi ticaret-

hanemizde uzun zaman çalıştığım için bu mektebi tercih ediyordum. Yalnız nazariyatıcılık, yükselmek için kâfi değildir. İyi yetişmiş bir tacir, bir senayici ve saire.. Yurduna en faydalı işleri gören elemanlardır. Tahsil hayatımda istediğim kolaylıklara gelinece; Bir kere yüksek tahsile atıldıkça bu yoldaki isteklerim o zaman tebellür eder. Yüksek tahsilin herkes için gerekli olmadığı meselesine gelince; herkese

lazım olmadığı kanaatindeyim. Bir orta mektep mezunu da hayatta atıldığı sahada parlak bir mevki elde edebilir.

Darışafakadan Naci şunları söylüyor.

— Lise tahsilinden sonra Yüksek mualim mektebine gireceğim. Edebiyata karşı büyük bir hevesim vardır ve edebiyat hocası olacağım. Küçük yaştan beri edebiyatcılık hevesi içimde canlanmıştır. Garp illerinde edebî kültür sahasında Türk evlâtlarının da isimlerini saydırmak emelindeyim. Bende edebî hevesi ilk uyandıran eser Viktor Hagonun "Sefilleri," dir.

Yüksek tahsil, bir kimsenin branş dahilinde mütahhas olması için en son meherledir ve bu herkese lazımdır.

BÜTÜN MEMLEKET...

Mudanyada Halkevi çok verimli çalışmaları muhteşem çok sevilen bir yuva olmuştur. Resimde Mudanya evinin temsil kolunda vazife alan gençleri Kozanoğlu piyesinde görüyorsunuz.

Üç haydut 13 yaşında bir kızcağıza tasallut ettiler

İzmir (Açık Söz) — Menemenin Hatundere köyünde Akbaş Osmanın kızı Fatmayı ormana kaçırarak zorla kireten Hasan oğlu Hüseyin ile suç ortakları Mehmet oğlu Halil ve Halil Karaorman, şehrimizde Ağır Ceza mahkemesinde muhakeme edilmek üzere İzmir hapishanesine getirilmişlerdir.

Tahkikata göre, Fatma 13 yaşındadır. Bir gün evinin önündeki bahçede hindilere yem verirken Hüseyin ile suç ortakları, kız zorla kaçırılmışlar ve sürükliyerek civardaki ormana götürmüşlerdir. Hüseyin, bütün gece kızla birlikte ormanda kalmış ve çok vahşiyane hareketlerde bulunmuştur. Hüseyine suç ortaklığı eden iki kişi evli ve iki çocuk babasıdır.

Kızı kaçırdı öldürdü

Adana (Açık Söz) — Bugün, Ayasın Yeni köyünde Yusuf onbaşı isminde bir adamın kızı, aynı köyden Süleyman oğlu Salih ve bir kaç arkadaşı şoför Mehmet tarafından zorla kaçırılmıştır.

Hâdise daha zabıtaya aksetmeden, kızın kardeşi Raif ile akrabalarından bir kaç kişi daha, kız kardeşlerini kaçıranların arkasına düşmüşler ve nihayet onlara yetişerek şoför Mehmed'i öldürmüşlerdir. Kız kaçıranların kızın ağabeyi Raif ve akrabaları ile mücadele bir hayli devam etmiş, fakat fazla mukavemet edemeyerek kaçmışlardır. Zabıta âlakadarların hepsini yakalamıştır.

İzmit hapishanesi fabrika gibi..

Hapishanenin her köşesinde bir atölye var, mahkûmlar harıl harıl durmadan çalışıyorlar

İzmit (Açık Söz) — "İzmit hapishanesinde yıllardanberi kadın mahkûm yok, dediler ve ilâve ettiler :

— "İzmit hapishanesinde mevcut olan 197 erkek mahkûm da yurdun başka yerlerinden gelmiştir. Kütahyadan gelmiş 12 serir varmış ki, Türkiye'de gezmedik hapishane bırakmamışlar ve en sonra İzmit'e gönderilmişler.

İzmit hapishanesini çoktandır görmek isterdim.

Evelki gün oradan geçenken içeri girdim. Eski taş binanın insana soğuk bir ürperte veren bölmelerinde gezerken, vahşi bir zevk duyar gibiydim. Saçı sakallarına, sakalları saçlarına karışmış genç adamlar, don gömlekle iskambil oynayan yaşlılar hep birden :

— Hoş geldin, ettiler.

— Hoş bulduk, diye cevap verirken, demir parmaklıklara sarı yüzünü dayamış, körfezin

serin rüzgârını içmek isteyen birisine sordum:

— Senin suçun ne idi kardeşim.

İçini çekerek yüzüme baktı, hafif, anlaşılabilir bir sesle mırıldandı:

— Kadın..

O anda büyük şair Faruk Nafiz Çamlıbel'in şu mısraları dudaklarında titreyi:

Fazla pey sürmüye gelmez senin avrat dediğin

Satırver kâhpelerin bir pula geçmişlerini

İzmit hapishanesinin çalışan bir müdürü var. Necati Acar. Hapishaneyi bir tembellik ve kalenderlik yeri olmaktan çıkarmış, bir san'at yuvası yapmış. İçinde marangozlar, terziler, kuduracılar, berberler, her şey var. Yakında bir de halı tezgâhı kurulacakmış. Ve büyük bir memnuniyeti mucip ki, mahpuslar arasında okuma yazma bilmiyen tek bir insan bile yok.

Cevdet Yakup

Çiftçi Tohumluk İstiyor

Yalova köylüsünün elleri cebinde kaldı

Yalova, (Açık Söz) — Bu sene kazamıza havalar kapalı ve çok yağmurlu gittiği için mahsuller bereketsiz olmuştur. Tohumluk zahire bile alınmamaktadır. Bunu göz önünde tutan kaymakamlık çiftçinin tohumluk ihtiyaçlarını tesbit etmiştir. Fakat köylüye henüz tohumluk verilmemiştir. Tohumluk ihtiyacının çok çabuk telâfi edilmesi köylümüzün en büyük arzusudur.

Gemlikte esnaf sıkıntı içinde

Hükûmet konağı da her zaman yangın tehlikesinde

Gemlik, (Açık Söz) — Bu yaz Gemlik esnafının neşeleri bir dereceye kadar kaçmıştır. Bu yıla gelinceye kadar bütün yolcular Yalova üzerinden Bursa'ya gidiyorlardı. Vapur ve tren navlunlarının birden bire indirilmesi üzerine Bursa yolcuları ikiye bölünmüşlerdir.

Bunların çoğu geri Mudanya üzerinden gelmekte olduklarından Gemlik'e uğrayanların sayısı azalmıştır. Köprü tarafındaki aşçılarla kitapçı, dondurmacı ve kahveciler transit geçen bu yolculardan istifade etmektedirler. Çünkü şoförler burada durmaktadırlar. Daha ötede ve karşı ortasındaki esnaf bu yolcuların yüzlerini bile göremiyorlar. Hiç olmazsa müsavât için otobüslerin bir kısmı da köprüyü geçip orada durmaktadırlar. Daha doğrusu her otobüs parkın önünde mola vermektedir.

Ve dönüştü aşağıdaki köprüden geçmektedirler. Bu suretle bütün yolcular Gemlik'in güzelliklerini ve denizi görmüş olurlar.

— HÜKÜMET KONAĞI —

İlçenin hükûmet konağı şehrin dışında ve bir sirtın üzerindedir. Piyasa yerinden, çarşıdan, iskeleden, sahilnden ve herşeyden uzaktadır.

Halk buraya kadar yokuşu tırmanmak, kışın buz tutmuş taşlarda düşüp sakat olmak ve yaz günlerinin sıcaklarından kan ter içinde kalmak mecburiyetindedir. Gerek işyılar ve gerekse hükûmette işi olanlara büyük zahmetler veren bu konağın sahile indirilmesi şimdiye kadar acaba düşünülmüş müdür? Esasen şimdiki binâ hükûmet konağına katien elverişli değildir. Bir kere hem ahşaptır ve hem de harapır. Sonra taksimatı hiçtir. Bir yangın tehlikesi her zaman vardır. Öyle bir felâket zurende bir defter bile kurtarılamaz.

Karikatür Sergisi

Sergi çok muvafak bir eser halinde dün açıldı

Kırk gün kırk gece senlikleri münasebetiyle belediyenin terip ettiği karikatür sergisi dün açıldı.

Taksiminde Emlâk Şirketinin yeni yaptırdığı binanın üst katı sergiye tahsis edilmiştir. Salonun sağ köşesinde Mesrutiyetten Cumhuriyete kadar çıkan mizah gazeteleri, sol tarafta Mesrutiyetten evvel intişar eden risaleler ve diğer köşelerde de Cemal Nadir, Ramiz ve Münif Fehimin sergi için hazırladığı karikatürler göze çarpmaktadır.

Mesrutiyetten sonra çıkan gazetelerin yalnız yazı ve karikatürleri değil, isimleri de okuyanı güldürmektedir. Birçok isimler değiştiren "Eşkek", gazetesi ilk sayfasındaki uzun kullaklı başlı seyrircilerin dikkat nazırını çekmektedir.

Bu gazetenin kapandıktan sonra çıkan "Yuha", ve o da seddedilince intişar eden "Alafranga", adlı nushaları da sergide teşhir edilmiştir. Sergi çok beğenilmiş ve dün yüzlerce kişi tarafından ziyaret edilmiştir.

BORSA - PİYASA

25/8/936

Paralar	Alış	Satış
Sterlin	629.00	635.00
Dolar	123.	126.
Frank	167.5	167.5
Liret	190.	196.
Belçika Frangı	80.	84.
Drahmi	21.	23.
İsviçre Frangı	810.	820.
Leva	22.	25.
Florin	82.	84.
Kron Çek	84.	92.
Şilin Avusturya	22.	24.
Pezata	14.	16.
Mark	28.	30.
Zloti	21.	23.
Pengo	22.	24.
Ley	13.	16.
Dinar	49.	53.
Yen	32.	34.
Kron	31.	33.
Altın	963.	964.
Banknot	242.	243.

Çekler

	Kapanış
Londra	635.25
Newyork	0.7916
Paris	12.035
Milano	10.0694
Büklael	4.6740
Atina	83.8270
Cenevre	2.4315
Sofya	63.8175
Amsterd.	1.1675
Prag	19.1840
Viyana	4.1945
Madrid	6.4184
Berlin	1.9712
Varşova	4.2244
Budapeşte	4.2544
Bükreş	107.3470
Belgrat	34.6260
Yokohama	2.6953
Moskova	24.9270
Stokholm	3.055

İstikrazlar

	Kapanış
Türk Borcu I Peşin	—
" " I Vadeli	23.15
" " II Peşin	21.90
" " II Vadeli	21.80
Ergani	97.
Sivas Erzurum I	—
" " II	99.
İstikrazı dahil	—

Tahvilât

	Açılış	Kapanış
Anadolu Peşin I	—	—
" Vadeli I	45.20	45.20
" Peşin II	—	—
" Vadeli II	45.20	45.20
" münessil	—	—

nin kurtulmasına da bir sebep oldu.

Ancak Edmond öldükten kırk sekiz saat sonra Valkur'a telefonu açtı ve meselenin tahkikatında faydası olabilecek bazı şeyler bildiğini söyledi.

Öyle olduğu halde Valkur bile bilinen bu bazı şeyleri Mis Vinteston'dan öğreninceye kadar akla kararı seçti.

Taker diyor ki :

— Polis şefi bu zehirleme hâdisesinin Taker meselesi ile sıkı sıkıya alakası olduğunu kanıdır.

— Ben de öyle bir ihtimali düşünerek sizi çağırmıştım. Onun için Edmond'un bana söylediği son sözlerden sizi haberdar etmeye karar verdim.

Mis Vinteston o gün çayda Edmond'un son derece asabı bir hal içinde bulunduğunu, her zamanki tabiliğini kaybettini söyledi. Bana dedi ki :

— Taker'in katilini tanıyorum, cinayetin delili de apar-bımanımda "krizantemlerin altında, ki emin yerde saklıdır.

Bulgar kralına Suikast!

"Haber,"in bu haberi de yalandır

Dünkü (Haber) gazetesinde Bulgar Kralı Borise suikast yapılacağına dair, büyük harflerle birinci sahifede basılmış bir haber vardı. Bu haber de evvelki akşam aynı gazetenin Yunanistanda ihtilâl çıktığına dair uyardığı balon gibi düpedüz yalandır.

En çok tanıyıp bilmeliğimiz icap eden burnumuzun dibindeki Bulgaristan hakkında bile okuyucularını böyle bayat ve aslı astarı olmayan bir takım palavralarla aldatmakta olan bu gazeteye Makedonyalıların Protegerof Koli ve Amerikada çıkmakta olan (Makidonska Tribuna) gazetesi ile, iki ay önce Sofyada tevkif edildikleri (Açık Söz) de yazdığımız general Protekerof taraftarı komiteci hakkında şuracıkta bir parça izahat verelim ki (Haber) gazetesi de bu izahatı okusun ve okuyucularına bütün böyle doğru dürüst havadis versin.

Amerikadaki Makidousxa Tribuna gazetesini, Makedonya komitesinin İvan Mihailof taraftarı (Muhtariyetçiler) neşretmektedirler.

Makedonya komitesinin general Protegerof taraftarları ise, Federalistler Ve Hırvat, Sloven, Karadağlı, Sırp ve Bulgar ve (Makedonya) hükümetlerinden müteşekkil Adiryatikten Karadenize kadar hudutları olan federalist büyük bir Yugoslavya devleti içinde federalist bir Makedonya hükûmeti kurulmasına çalışmaktadırlar.

İvan Mihailofun, muhtariyetçileri, federalist Makedonyalılara, canla başla, kıyasıya düşmandırlar. Ve bundan dolayıdır ki Amerikadaki muhtariyetçi Makedonya gazetesi, Bulgaristandaki federalist Makedonyalıları aleyhine şiddetli yazılar neşreder, bunları yerin dibine geçirir.. Binaenaleyh Haber tahric heyetinin nasılsa eline geçen o sayıdaki neşriyatı sırf partizan dalaveresinden ibarettir.

Haber gazetesinin son günlerde tutulduğu bu "ihtilâl", ve "suikast", hastalıklarından kendisini tedavi etmesini ve İstanbul'a bir "Saat beş, heyecanı sunmak için muhayyelenisi fazla yormamasını tavsiye etmek isteriz.

KÜÇÜK HABERLER

* İzmitin maruf tacirlerinden Nazif Mehmet birdenbire kalp sektesinden ölmüştür.

* Karamürselde evvelce yapılmış başlan yüzme havuzu tamamlanmıştır. Bu suretle İzmit spor mintakası bir kazanç daha elde etmiştir.

* Mersinde iktisadî vaziyet ve piyasada alış veriş canlanmıştır.

* İstanbul Şehir tiyatrosunun operet Truppu İzmirde cuma gününden itibaren temsil verecektir.

* İnhisar idaresi İzmirin üzümlü mübayaatına devam etmektedir.

Sigorta rezaleti

Aşırılan para yarım milyonu buluyor

Çetebaşı Onnik, sigorta kumpanyalarının harice para kaçırdıklarını söylüyor

Doktor Asaf nihayet teslim oldu, üçüncü bir doktor daha yakalandı

İstanbul Polisi, sağ adamları ölü gibi göstererek sigorta şirketlerinden para vurmak isteyen şebekenin tahkikatı ile dün de ehemmiyetle meşgul olmuştur. Sağ oldukları halde öldürülenlerin adedi bugüne kadar (20) yi bulmuştur. Halbuki şebekayı idare eden Onnik cebinde çıkan yeşil kaplı kitapta adreslerin sayısı (53) tür. İlk günlerde yalnız teşebbüs mahiyetinde kalan bir hâdisede suçlu olduğunu itiraf eden Onnik şimdi herşeyi olduğu gibi söylemekle beraber bu hareketini vatanı bir iş görmüş şeklinde göstermekten bir nevi haz duyduğunu da söylemektedir. Diyor ki :

— "Eğer bu paraları almasaydım, esasen sahipleri tarafından aranmıyan bu paralar memleket haricine çıkacaktı. Ben bazı sigorta şirketlerinin kaçakçılık yaptıklarını ve harice para kaçırdıklarını da isbat edecek vaziyetiyim. Fakat biraz daha dinlenmek ve kendime gelmek istiyorum."

Hakkında ikinci defa bir tevkif müzekkeresi çıkarılan doktor Asafın dün kadar yakalanmadığını, fakat polisin iz üzerinde bulunduğu için dün yakalanacağını dün "Açık Söz", haber vermişti. Tahminimizde isabet ettiğimizi anlıyoruz.

Tahkikatın asıl mühim safhası bugün başlayacak demektir.

Yaşadığı halde şebeke tarafından ölü gösterilerle parası çekilenlerden biri de Eyüpte Camiikebir caddesinde 79 numarada tavukçu bakkal Dimitridir.

Kınacıyan ailesinin emlakı

Kınacıyan ailesinden Vahan, Mihran ve Serpohi'nin firarı oldukları tesbit edildiği için Maliye Vekâleti Tapuya gönderdiği bir tezkerede Beyoğlunda bunlara ait olan han, mağaza ve fırınların hazine namına tescil edilmesini istemiştir. Tapu bunların tesciline başlamıştır. Milli emlak idaresi geçenlerde de bunlara ait olan Çakmaklıdaki mağazaları hazine namına tescil ettirdikten sonra satmıştır.

Bunlar Devlet Şurasına müracaat ederek bu satışın yolsuz olduğunu iddia etmişlerdir. Maliye Vekâleti İstanbul Muhakemat Müdürlüğü bunlara ait dosyayı Devlet Şurasına göndermiştir. Diğer taraftan bu aileden Serkis ile İhsan isminde bir takipçi Polis Müdüriyetinden firarilere ait bir dosyayı aldıkları ve imha ettikleri için Ağır Ceza Mahkemesinde muhakeme edilmektedirler. Muhakemat Müdürlüğü bunlara ait dosyayı Devlet Şurasına gönderirken bunların firarı olduklarını ispat edecek olan meşhur Ermeni tüccarlarından bazılarını da şahit olarak göstermiştir.

* İzmir Şehir Meclisi fevkalade olarak tolantıya çağırılmıştır.

Belediye daireleri taşınıyor

Muhtelif hakem mahkemelerinin eskiden işgal ettiği mülahazatı tamamen bitmiş ve belediye makine, sanayi şubesi dünden itibaren buraya taşınmaya başlamıştır. Şehir Meclisi salonunda çalışmakta olan arazi ve bina tahric komisyonlarıyla belediye heyeti fenîyesi yakında yeni binaya nakledileceklerdir. Dağlık bu lunan baş belediye dairelerinin de bir araya toplanması için yeni binaya nakilleri kararlaştırılmıştır.

Çocuklar okuma evi

Belediye Fatih Nalburcular caddesinde Nakşidil türbesi yanındaki eski sübyan mektebinde çocuk okuma evi yapmağa karar vermiştir. Müzeler mimarı Kemal Altan bu binanın tamir planlarını hazırlamaktadır. Yakında işe başlanacaktır. Belediye burada çocuk okuma evi hazırlarken aynı zamanda da çok eski ve tarihi bir binayı da kurtarmış olacaktır.

* İzmir Şehir Meclisi fevkalade olarak tolantıya çağırılmıştır.

Zobita romanı: 14

Altı El Ateş

Yazan: Rufus King

Hemen her defasında saheni başka türlü tasvir etmişti. Yalnız bir noktada kat'i idi: Edmond koltuğundan kalkmıştı, yarı dolu kadehini küçük bir keridonun üzerine bırakmıştı. Bardak yarısına kadar doluydu, buna emindi. Çünkü Edmond kadehini keridonun üzerine bırakmadan evvel, birbirini arzusuna bir kaç yudum içmişti.

Edmond kadehini bıraktıktan sonra mis Vinteston'un yanına gelmiş ve kısık bir sesle hemen o akşam kendisine gayet müstacel bir şey söyleyeceğini bildirmişti. İkisi bir müddet ayakda kalmıştı. Mis Vinteston heyecanını saklamağa çalışarak, dinlemişti. Onun için artık salon-dakilerin hareketlerini iyi tetkik edememişti. Onun için bu kısa zaman içinde Edmond'un

bardağını kuvvetli bir zehir olan siyanür'ü kimin koyduğunu görememişti.

Erika ile Kinsman salonun öbür köşesinde ayakta idiler. Mis Vinteston hattâ Edmondla konuşurken bile gözlerini onlardan ayırmamıştı.

Edmond bardağını alıp ta kadehini Mis Vintestonun yanına oturmıştı. Edmond bir dakikadan beri yanbaşında oturuyordu. Zavalının yüzü inanılmaz bir hakikatin karşısında acı bir manzara almıştı.

Gayet yavaş bir sesle dedi ki :

— Mis, ben Taker'i kimin öldürdüğünü biliyorum.

Kadıncağın hayret ve heyecandan dili tutulmuş gibiydi, o devanetti:

— Hem Taker'i kimin öldürdüğünü biliyorum, hem

elimde delillerim var. Bu delilleri tamamlamaya emin bir mahalle koydum. Henüz ne yapmak lazımgeldiğine bir karar karar vermedim.

Gülümsemeye çalıştı :

— Bu deliller krizantemlerin altındadır, dedi.

Ozaman Mis Vinteston sanu ki bir nakine gibi cevap verdi :

— O halde hiç tereddüt etmeyiniz Edmond. Derhal hareket geçiniz.

Fakat Edmond şöyle bir daldı. Sonra bardağını ağzına götürdü ve birkaç yudum içti. Sonra bütün sükletile yere yığıldı. O anda ölmüştü.

— 9 —

"KRİZANTEMLERİN ALTINDA"

Bereket versin Mis Vinteston kendini kaybetmedi. Sinirleri tutmadı. Yoksa ifade veremeycekti. Gerçi başkalarına söylemekte faydası olmayan bazı teferruatı kendine saklamak gibi bir isabette bulundu.

Onun bu ketumiyetidir ki ileride okuyacaksınız- hayatı-

Valkur sükunetle sordu :

— Ve siz de bu mühim meseleyi bana bugün haber veriyorsunuz.

— Edmond bir karar verinceye kadar bu delili yerinde saklı bulundurmak istiyordu.

— Ne şayanı hayret şeyler söylüyorsunuz. Edmond niha-yet Taker'in en iyi bir dostu idi. Onun için bu ölümün mümkün mertebeye sür'atle intikamın alınması istemesi tabii idi.

— Görüyorum ki, siz Edmond'u kadar tanıyorsunuz. Çok iyi adamdı. Nelerden çekinmiş olduğunuzu anlıyorum. Edmond elinde bulundurduğu delil sayesinde, bir adamın hayatı ile memnuniyetli bir vaziyete geçmişti. Bu delil her halde mücrimi elektrik sandalyesine sürükleyecek kadar müthiş bir şeydi.

— Yani sizin fikrinizce Edmond bu delilleri adliye vermekte tereddüt mü ediyordu?

— Herhalde! Daha evvel-

den bir iki saat düşünmek

icab ediyordu. Eğer o akşam ölmeseydi, bana öyle gelyorki daha çok şeyler söyleyecekti.

— Bu hâdiseden daha başka hiç kimsenin haberi var mı?

— Hayır!

— O halde sizden bilhassa istihdam edeceğim. Bana şimdi söylediğinizin bir harfini başka kimseye söylemeyiniz. Siz Edmond gibi herhangi bir adamı elektrik sandalyasına götürecektir vaziyette değilsiniz. Çünkü bir daha katilin ismini bilmiyorsunuz: Sonra elinizde hiçbir deliliniz yok.

— O halde?

— Bir sual sormak istiyorum. Sizin şahsan hiç kimseden şüpheniz var mı? Varsa niçin? Eğer şüpheniz var da, bu adamın hayatı sizin için aziz bir şeyse, emin olunuz ki, kendisine sükûnunuzla daha büyük fenalık etmiş olursunuz.

— Ben mi? Doğrusu.. ben kimseden şüphe etmiyorum. Sözlerime inanınız Valkur.

Halbuki Valkur Misin sözlerinden bir kelimesine dahi

inanmamıştı. Hattâ inanmadığını Misin de pek iyi bildiğini anlıyordu.

Valkur sordu :

— Acaba "krizantemler altında", demekle neyi kasdediyordunuz? Bu hususta hiç fikriniz var mı?

— Hiç fikrim yok.

— Benimle beraber gelmek ve araştırmalarınıza yardım etmek ister misiniz?

— Nereye?

— Edmondun apartmanına!

— Eğer hakikaten size ufak bir yardım dokunacağına zannetsen, maalemmuniye gelirdim.

— Zannetmeyiniz, emin olunuz. Mis Erika buradadır mı?

— Kinsman'la teraçada oturuyorlar.

— İsterseniz söyleyiniz, onlar da gelsinler. Çok minnettar olurum. Bilhassa Mis Vinteston muhaveremizden onlara bir şey bahsetmemenizi rica edeceğim.

[Bitmedi]

4 üncü Dil Kurultayı

Kurultay dün Güneş-Dil teorisi üzerinde hazırlanan etüt ve tezlerin tetkikine devam etti

Japon ve Fransız âlimlerinin gazetemize kurultayın çalışmaları üzerinde verdikleri izahat - ATA kelimesinin izah ve tahlili

Evvelki gün büyük bir törenle açılmış olan üçüncü Türk Dil Kurultayı dün de büyük Şefimiz Atatürk'ün yüksek huzurlarile müzakerelerine devam etti.

Büyük Önder saat tam 14 te yanlarında Başbakanımız İsmet İnönü ve Londra elçimiz Fethi olduğu halde salona şeref verdiler. Salonu dolduranlar Büyük Önderi ayağa kalkmak suretile selamladılar.

Biraz sonra Kurultay ri-yaset divanına asbaşkan seçilen profesör Bayan Afet kürsüye çıktı. Kâtiplik yerini de İsmail Müstak ve Zerrin Dilmien işgal ettiler.

Dünkü Kurultay müzakerelerine Maarif Vekili, generallerimizden bazıları, Sayıtlar, yabancı Profesörler ve Matbuat erkânı iştirak etmişlerdir.

İlk olarak Profesör Bayan Afet celseyi açtı ve eski zabıtlar okunarak kabul edildi. Sekreter İsmail Müstak Kurultaya gelmiş olan tebrîk telgraflarını okudu. Bunlar Kamutay Başkanlığından, Birinci, Dördüncü umumî müfettişliklerden, İstanbul valisinden gelen telgraflardı ve ayrıca da okunmayan 95 telgraf vardı. Ve.. Roma üniversitesi talebesi namına da bir tebrîk telgrafi gelmişti.

Telgrafların okunmasından sonra, ilmi çalışmalara başlanarak İbrahim Necmi Dilmienin dil teorisinin ana hatlarına ait olan tezi okundu.

İbrahim Necmi Dilmienin tezi şöyle diyor: "Güneş-dil teorisi güneş dünyası dilçiliğinin kuruluşundanberi ifadeye kafa yordugu bir büyük ve ana bilmeceyi anahtarı olarak ileri sürülmüş yüksek bir Türk buluşudur. Bu bilmece (kafası içinde hayvani instinkt'lerin üstünde idrak ve şuur dayanan bir takım duyu ve düşünceler canlandırmağa başlayan insanların bu duyu ve düşüncelerini sesle ifade yolundaki uğraşmalarından doğan (ilkel) ana dili aramak ve bulmaktır.

Bu araştırmalara dil ilmi kâfi gelmez. Bütün yaradılış filozofisi dinlerin, milletlerin, insanların psikoloji ve sosyolojisi de bu arayışta yardım etmek gerektir. Güneş-dil teorisi bu idrak ve şuur hareketinin ilkin güneş üzerinde toplandığını bütün varlığı bu köklerin ışıq ve ısı saçı melikesinin yürekte uyandırdığı hayranlık duygularına bağladığını kabul etmektedir. Teoriye (güneş) adı verilmesi budandır."

İbrahim Necmi Dilmienin tezi şöyle bitiyordu: "İşte bu metotla bütün ilim dünyasına dillerin ana kaynağı Türk dili olduğunu göstermektedir. Davamızın büyüklüğünü ve ağırlığını biliyoruz. Fakat bu bizi ürküt-müyor. Ölüm uğrımunun kenarından anılmak bir hamle ile kalkınarak içindeki cevherle yeni varlığını dünyaya tanıtmış olan Atatürk Türkiyesinin ilim bahislerinde şaşırtıcı büyük muvaffakiyetlere namzet olduğunu inanıyoruz.

İşte bu inanla (Güneş — Dil) teorisini buradaki yerli ve yabancı dilcilerin önüne koyuyor, tenkidlerini ve muahazelerini ehemmiyetle bekliyoruz."

Necmi Dilmienin tezi üç saatden fazla devam ettikten ve arada biri beş diğeri on dakika olmak üzere iki dinlenme yapıldıktan sonra sona erdi. Bundan sonra Asbaşkan profesör Afet, profesör Hasan Reshid bu gün okunması lâzım gelen tezinin vakit kalmadığından yarına bırakıldığını ve onun yerine Ankara dil Tarih ve Coğrafya fakültesin-

den bir talebenin tezi okunacağını hazırlanmış bildirir.

Bir talebenin çok şayanı dikkat tezi

Ankara Türk Tarih ve Coğrafya Fakültesi talebelerinden İzmirli Vecih Kılıçoğlu (Ata) kelimesi etrafında hazırladığı tezi okudu. Kurultayda hazır bulunanlar bunu çok dikkat ve alaka ile dinleyerek sürekli bir surette alkışladılar.

Enteresan bulduğumuz bu tezi hülasa ederek aşağıya yazıyoruz:

"— (Ata) kelimesi dünyada yaşamış ve yaşamakta bulunan dillerin hepsinde aynı mada mevcuttur.

Kelimenin böylece bütün insanlığa maloluşu onun sırası bir kelime olmadığı zehabını vermiştir. Onun içinde ki başta Vaide - Pokorny ve Meillet olduğu halde birçok Garp bilgileri bu kelimeye Lalwort yani (çocuk sözü) lemişlerdir. Bu âlimlerin (Ata) sözü hakkındaki kanaatlerine aykırı olarak kelimenin Lalwort olmayıp eski ve esaslı kelimelerden biri ve belki de başkası olduğunu ileri süreceğim.

Nitekim H. Paul "Dil tarihi prensipleri", adlı kitabında Lalwort için "bu lisan, çocukların buluşu değildir; bu sözler onlara başka her hangi bir dil gibi öğretilir, demektir. Aynı zamanda (Ata) kelimesinin (t) konsonu güç telâfuz edilir.

Antropologlardan K. Franke "Aşgiliyen çağında dudak sesleri iki aylık bir çocuğun kullanacağı kelimeler doğurdu; müsteriyen çağında diş sesleri inkişaf etti", diyerek bu "t", konsonunun çocuk söz cihazı ile ilgili olmadığını göstermektedir. Zaten güneş-dil teorisi kabul ettiği Antrapo - Fonetik "t", yi sonraki konsonlardan sayarak üçüncü kategoriye it-hal etmiştir. (Ata) kelimesinin her dilde bulunuşu onun bütün diller üzerine müessir olmuş bir ana dile mensup olmasındandır. Bütün Türk lehçelerinde, Ön Asya, Hind-Avrupa ve diğer dillerdeki Ata sözünü aradıktan sonra Güneş-Dil teorisi esaslarına göre analizleri yapılmıştır.

Nihayet Paleo - Sosyolojik devirde Ata sözüle bir başka mana kastedilip edilmediği tetkik edilmiş ve bu sırada Ata sözünün muhtelif dillerde ve lehçelerde ana anlamına geldiği gösterilmiştir.

Bütün bu izahlardan anlaşıldığına göre dünya dillerinde Atanın manası ve morfolojisi - az farklarla - birdir. Ve Ata kelimesi Lalwort olmayıp proto - Türk dilinin organizminden doğmuş ve fonetik, semantik, bakımdan dil kanunlarına tâbi olarak yaşamış asıl bir kelimedir.

Genç mütefekkir çok alkışlanan tezinin şu sözlerle bitirdi: "— Bu anlamları Türkler herkesten daha iyi anladıklarını (Ata) adını Büyük Önderlerine vermekle ispat etmişlerdir. Şimdi artık yıllarca akından akına koşan Türklük Anadolu'da durulup billûrlaş-tıktan sonra öz (Ata) sına kavuşmuştur.

(Ata) kelimesi Türklük kadar eskidir ve Atatürk kadar bizimdir."

Kemal Eminin sözleri

Genç talebeden sonra Kırklareli Kültür Direktörü Kemal Emin söz istiyerek kürsiye geldi ve bütün dünyada mevcut dillerdeki kelimelerin Türkcenede geldiğine inan ettiğini söyleyerek sözlerine şu suretle nihayet verdi.

"— Güneş dil nazariyesinin henüz mevcut olmadığı sıralarda bir arkadaşım dünyayı dolamıştı. Gittiği yerlerde gayet kolay bir surette lisansları öğ-

reniyordu. Üç ay kaldığı Hindistanda öyle Hindçe öğrendi ki hayret etmemek imkânsızdı. Halbuki Birmanya'ya gittiği ve orada uzun müddet kaldığı halde aynı arkadaş bir türlü o lisani öğrenememişti. Mesele harf ve savt meselesidir.

İstanbulda kumru dedikleri kuşa Anadolu'da Yusufçuk derler. Yusufçuk demelerinin sebebi kuşun Yusufçuk gibi kelimeleri telâfuz etmesinden olduğu söylenmekte ise de bu kuşların böyle harfleri telâfuz etmelerine imkân olmadığını herkes teslim eder. Bir takım Arapça kelimeler vardır ki Araplar bunları temamlile Türkçe almıştır. Meselâ kanadır kelimesi Türkçemizde kullandığımız kudra kelimesinin cemilenmesinden husule gelmiştir.

Hülasa olarak diyebiliriz ki bence dünyada mevcut dillerde kullanılan kelimelerin esası Türkçeden alınmıştır. Söyleceklerim bundan ibarettir."

Kemal Eminin sözlerinden sonra bayan Afet kurultayda hazır bulunanlara hitab ederek yarın saat 14 te tekrar toplanması üzere celseyi kapadığını bildirdi.

Fransız profesörü ne diyor?

Dil Kurultayında müzakereleri takip etmek üzere gelmiş olan Fransanın ve dünyanın en maruf şümöroloğu profesör Hilaire De Barnton dün kurultayda kendisini gören bir muharririmize şunları söylemiştir:

"— Türk ilim hareketinin çok gayretli çalışmalarına hayranım, memleketimize tam 42 yıl evvel gelmişim. Fakat kendi memleketim imiş gibi gururlanarak söylüyorum. O gün ile bugün arasında öyle büyük ve bariz farklar gördüm ki bunları size anlatmaktan âcizim. Kurultay müzakerelerini dün ve bugün takip ettim. Çok memnun, mütehasis oldum. Büyük şefiniz Atatürk ile görüştim.

Dil hakkındaki fikirlerimi söyledim. Beni çok büyük bir nezaket ile dinlediler. Benim iddiam bütün dünya dillerinin Sümer dilinden geldiğidir. Şimdiye kadar okunan tezleri dikkatle dinledim. Çok esaslı etütler yapılmış. Türkiyede dil işlerine bu kadar ehemmiyet verilmiş olması çok takdir edilirdi. Bu çalışmanın mutlak surette meyvası alınacaktır.

Benim de devam ve tezim bu yoldadır. Bugünlük bu kadar. Kurultay bittikten sonra size, daha birçok şeyler söyleyeceğimi zannediyorum."

Japon profesörünün sözleri

Şehrimizde bulunan Japonyanın değerli profesörlerinden Okubada bize şunları söyledi:

"— Memleketinizin beynelmîl bir bilgi hâdisesi ile uğraştığı şu sıralarda burada bulunduğum için çok memnunum. Dil işleri etrafında yapılan çalışmalardan, herşeyden evvel takdire bahsetmek bir borç sayılır. Medenî her memleketinde de dil için uzun yıllar uğraşmış ve hâlâ da uğraşmaktadır. Japonya'da da bugün dil meselesi bütün profesörlerin uğraştıkları bir meseledir.

Biz bundan 900 yıl evvel Çinden bazı adapteler yaptık. Fakat sonradan onların yavaş yavaş kendi öz dilimizle olan alakasını tetik, ettik bambaşka ve çok fahiş bir dil ortaya koyduk.

Fakat şunu ilâve etmek lâzımdır ki dilimiz daha tamamen istikrar peyda etmiş değildir.

Muhakkak olan bir şey varsa Türk milleti de çalışıyor. Her sahada ilerliyor ve tuttuğu her işi muvaffakiyetle başarıyor. Hiç şüphe etmiyorum ki, tuttuğu şu dil işini de başaracaktır.

İstanbul Levazım Amirliği satınalma Komisyonu İlanları

İdareleri İstanbul Levazım Amirliğine bağlı müesseseler için 200 ton Patates 28 - Ağustos - 936 Cuma günü saat 15,30 da Tophanede Satınalma Komisyonunda kapalı zarfla alınacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 12000 liradır. İlk teminatı 900 liradır. Şartnamesi Komisyonunda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarıyla beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel Komisyonaya vermeleri. (78) (4548)

Harita Genel Direktörlüğü için numunesi gibi 150 kilo muhtelif çivi ile 350 kilo tel 29-8-936 Cumartesi günü saat 11 de Tophanede Satınalma Komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. İhale günü teslim şartile alınacak olan işbu malzemeye için isteklilerin belli saatte komisyonaya gelmeleri. (100) (680)

Harita Genel Direktörlüğü için numunesi gibi 1150 metre kaput bezi alınarak 380 adet balon diktilerecektir. 29-Ağustos-936 Cumartesi günü saat 11de Tophanede Satınalma Komisyonunda pazarlığı yapılacaktır. İhale günü teslim şartiyle alınacak olan işbu bez ve diğış için isteklilerin belli saatte komisyonaya gelmeleri. (101) (681)

Piyade ve Atış Okulu için 150 adet altın üstlü karyola 10/Eylül/936 Perşembe günü saat 15 de Tophanede Satınalma Komisyonunda açık eksiltme ile alınacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 2550 liradır. İlk teminatı 900 liradır. Şartnamesi Komisyonunda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarıyla beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel Komisyonaya vermeleri. "99," "679,"

İstanbul Harici Askerî Kıtâatı İlanları

Konyadaki kurumların ihtiyacı olan 543000 kilo un kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Unun muhammen tutarı 49956 lira olup ilk teminatı 4747 liradır. Şartnamesi Konyada Kolordu ve İstanbul, Ankara Levazım Amirlikleri Satınalma komisyonlarındadır. İstekliler şartnameyi ismi geçen komisyonlarda okuyabilirler. Eksiltme 7 Eylül 936 Pazartesi günü saat 16 da Konyada Kolordu Satınalma komisyonunda yapılacaktır. İstekliler teklif mektuplarını 7 Eylül 936 saat 15 e kadar Konyada Kolordu Satınalma komisyonu Başkanlığına göndermeleri. (207) (458)

Elmalı garnizonundaki kıtaatin ihtiyacı olan 161000 kilo askerî evsafta dört yıldız marka un eksiltmeye konuldu. İhalesi 2-9-936 Çarşamba günü saat 11 de İspartada Tüm Satınalma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 1691 liradır. Teminatın ihaleden bir saat önce muhasebecilik veznesine yatırılması ve teklif mektuplarının kanunda yazılı formüle uygun bulunması zaruridir. Şartnamesi her gün komisyonada görülebilir. Tahmin bedeli 14 kuruştur.

Denizli garnizonundaki kıtaatin ihtiyacı olan 329000 kilo askerî evsafta dört yıldız marka un eksiltmeye konuldu. İhalesi 1-9-936 Salı günü saat 9 da İspartada Satınalma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 2961 liradır. Teminatın ihaleden bir saat önce muhasebecilik veznesine yatırılması ve teklif mektuplarının kanunda yazılı formüle uygun bulunması zaruridir. Şartnamesi her gün komisyonada görülebilir. Tahmin bedeli 12 kuruştur. (182) (4532)

Tüm kıt'atı için kapalı zarf usulile 992500 kilo Un alınacaktır. Unun beher kilosuna 15 kuruş fiyat tahmin edilmiş olup teminatı 1117 liradır. İhalesi Çanakkalede Tüm Satınalma Komisyonu binasında 28- Ağustos - 936 Cuma günü saat 15,30 da yapılacaktır. İsteklileri 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 maddesinin istediği vesaik ile beraber teminatlarıyla birlikte ihaleden bir saat evvel 14,30 da komisyonaya gelmesi. (175) (4525)

Manisa merkezindeki hayvanların ihtiyacı olan 590 ton arpa kapalı zarfla münakasaya konulmuştur. Şartnamesi Manisada Satınalma Komisyonunda görülebilir. İhalesi 28 - Ağustos - 936 Cuma günü saat 15,30 da Manisada Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Beher kilosunun muhammen fiatı dört kuruştur. İlk teminatı 1770 liradır. İstekliler ticaret odası vesikası ibraz etmeleri lâzımdır. İlk teminat makbuzlarıyla birlikte teklif mektuplarını belli saatden en aşağı bir saat evvel Manisada Tümen Satınalma komisyonuna vereceklerdir. (177) (4527)

İstanbul Belediyesi İlanları

Keşif bedeli 6846 lira 9 kuruş olan Büyükdere meyva fidanlığı enstitüsü binasına ilâveten yaptırılacak bina kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 7 Eylül 936 Pazartesi günü saat 15 de daimî encümünde yapılacaktır. Keşif evrakı ve şartnamesi 34 kuruş mukabilinde levazım müdürlüğünden alınır. İstekli olanlar eksiltme gününden en son sekiz gün evvel bayındırlık direktörlüğünden fen ehliyet vesikası almaları ve kanunda yazılı vesikalarla 514 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubile teklif mektubunu havi kapalı zarflarını yukarıda yazılı günde saat 14 e kadar daimî encüme vermelişler. (i) (606)

Muhammen İlk teminatı bedeli

Büyükdere meyva enstitüsü ve fidanlığı için 10000 tane makine tuğlası ile 250 kiremit ve 60 dane mahya	152,29	11.50
--	--------	-------

Büyükdere meyva enstitüsü ve fidanlığı için 100 çuval çimento beher çuvalı 112 kuruş

Yukarıda yazılı alınacak eşya için 28-8-936 Cuma günü saat 14 de daimî encümünde ayrı ayrı pazarlığa konulmuştur. Pazarlığa girmek isteyenler hâzırlarında gösterilen muvakkat teminat makbuz ve mektubile beraber pazarlığa girebilirler. (i) (698)

Zafer bayramına tesâlüf eden Ağustosun 30 uncu Pazartesi günü saat 9,45 de İstanbul Komutanlığı karargâhında komutanlık tarafından tebrikât kabul ve saat (10,45) de Beyazıt meydanında geçit resmi yapılacaktır. İstanbulda bulunan sayın sayıtlarla Umumi Meclis üyelerinin ve teşrifata dahil zevatın teşrifleri rica olunur. (B) (697)

M. M. Vekâletinden:

1 — Bu sene Ankara'ya nakli mukarrer olan Harbiye O'ulu İngilizce ve Fransızca, Almanca öğretmenliklerine yüksek okullarda öğretmenlik yapmak salâhiyetini ve vesaikini ve bilgilerini taşıyan iki İngilizce, bir Almanca, üç Fransızca öğretmeni alınacaktır.

2 — Bu öğretmenliklerin ücreti ders saati başına 4 ilâ 5 liradır.

3 — Ehliyeti haiz olan isteklilerin diploma ve bon-servis ve nüfus kâğıdı, askerlik vesikası, üçer fotoğrafı ve bulundukları memuriyetleri gösterir hâl tercümesi ve bir istida ile Ankara'da M. M. Vekâletine, İstanbulda Pangaltıda Harbiye Okulu K. müracaatları ve sarıh adres yazmaları lâzımdır. Müracaatlar en geç 20 - Eylül 936 ya kadar yapılacaktır. (232) (655)

Nafia Vekâletinden:

1 — İrmak-Filyos hattının Germece, Balıksık, Kayadibi istasyonlarında dördüncü sınıf birer yolcu binasıyle birer umumî hâlâ inşası kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

2 — Münakasa 8/9/936 tarihinde saat on beşte Demiryollar İnşaat Dairesindeki münakasa komisyonunda yapılacaktır.

3 — Bu işlerin muhammen bedeli 60 bin lira ve muvakkat teminatı «4250» liradır.

4 — Bayındırlık genel şartnamesi, çimento şartnamesi ve vahidi kıyasî fiat cetveli, proje ve plânlarla münakasa şartnamesi, mukavele projesinden mürekkep bir takım münakasa evrakı «300» kuruş mukabilinde Demiryollar İnşaat Dairesinden verilmektedir.

5 — Bu eksiltmeye girmek isteyenler 2490 No. lı eksiltme kanunu mucibince ibrazına mecbur oldukları evrak vesikalarla ve 7/5/936 tarih ve 3297 No. lu resmî ceride ile ilân edilen talimatname mucibince Vekâletten almış oldukları müteahhitlik vesikalarını ve teklif zarflarını mezkûr kanunun tarifâtı dairesinde hazırlıyarak 8/9/936 tarihinde saat on dörde kadar Demiryolları İnşaat Dairesinde tevdi etmeleri lâzımdır. «511» «517»

Emniyet Direktörlüğünden:

Süvari hayvanları için azı 90000 çoğu 95000 kilo yulâf ile azı 95000 kilo çoğu 100000 kilo yem otu ve azı 60000 çoğu 66000 kilo yataklık ot kapalı zarf ile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 28 ağustos 936 cuma günü saat 16 da vî-lâyet Muhasebecilik Dairesinde kurulu Komisyonada yapılacaktır.

Muhammen fiyat yulafın beher kilosu 5 kuruş yemlik otun beher kilosu 2 kuruş 75 santim yataklık otun beher kilosu 2 kuruş 20 santim muvakkat teminat 674 liradır.

İsteklilerin teklif mektuplarını aynı gün saat 15 e kadar Komisyon Reisliğine vermeleri ve şerait öğrenmek içinde Direktörlük Muhasebesine müracaatları. (360)

İstanbul gümrükleri satış işleri müdürlüğünden:

Eylül 15-936 günü kapalı zarf usulile 61610 kilo toz şeker satılacaktır. Almak isteyenlerin Münakasa gazetesinin 24-8-936 günlü nushasındaki ilânımızı okumaları ilân olunur. (383)

MEKTEPLERE

tahsile gelecek talebelerin ihtiyacı olan yatak, battaniye, havlu, çarşaf, pijama ve çamaşırları marka ve numaralarla çok kısa zamanda hazırlanıp teslim edilir.

HASAN HÜSNÜ Bursa Pazarı

Sultan Hamam 4-24

Yaşadığımız ekonomi devrinde size pahaliya mal edilmek istenen nasihatları şüpheli görünüz.

Her nerede ve her hangi bir saatte Krem Pertev'i kullanabilirsiniz. Yarım saat zarfında o tesirini göstermiştir. bile.

Krem Pertev'in yarım asırlık şöreti asılsız değildir. Yüzbinlerce kişiden Krem Pertev hakkında samimi kanaatlerini sorabilirsiniz.

Zührevi ve cilt hastalıkları

Dr. Hayri Ömer

Öğleden sonra Beyoğlu
Agacami karşısında No. 313
Tel. 43586

Biga İcra memurluğuna: Adapazarı Türk ticaret bankasına, Mehmet oğlu bekçi Hasandan alacağı olan 79 liranın 16/12/935 tarihinden itibaren yüzde dokuz faiz ve yüzde üç komisyon ile vekâlet ücreti ve masarifi icraiye için tahsil için mumaileyh borçlu Hasanın tahtı tasarrufunda olup haciz altına alınan ve 3 ehli vukuf tarafından tamamına 1000 lira kıymet takdir edilen Bigada Hacıayvaz mahallesinde hükümet konağı caddesinde 9 N. li ve saği Habip vereseşi dükkânile Tosun bahçesi, solu yol, arkası Fehim dükkânı, önü yol ile mahdud bir firının 8 de 7 hissesinin paraya çevrilmesine karar verilerek şartnamesi 1-9-936 tarihinde herkesin görmesi için divanhaneye asılacaktır. Arttırma bedeli peşin olup iştirak edeceklerin yüzde yedi buçuk pey akçası veya milli bir bankanın teminat mektubunu ibraz etmeleri lazımdır. Vergi, vakif icaresi ve belediye resimleri borçluya aittir. Birinci arttırma 21-9-936 tarihine raslayan Pazartesi günü saat 14 de dairemizde icra edilecek ve muhemen kıymetinin yüzde yetmiş beşini bulduğu takdirde üstünde bırakılır. Aksi halde en çok arttırmanın taahhüdü baki kalmak şartile ikinci arttırma 6-10-936 tarihine rastlayan Salı günü aynı saat ve mahalde icra edilecek en çok arttırmanın üzerinde bırakılacaktır. Daha geniş bilgi edinmek isteyenlerin 936-759 sayılı dosyasile dairemize müracaat etmeleri ilân olunur.

Beyoğlu Kadastro

Müdürlüğünden:

Beyoğlunda kadastro ikmal edilmiş olan Asmalı mescit ve Hüseyinaga ve Çukur mahallerinde taşısız malları olanların Sultanahmette Tapu Dairesine Beyoğlu Kadastro Müdürlüğüne yedilerindeki vesaik ile gelerok yeni çaplı tapularını almaları tekrar ilân olunur. (601)

İstanbul Gümrükleri Satış İşleri

Müdürlüğünden:

M. K. N.	Marka	Numara	ağırlığı	Değeri	Eşyanın cinsi
			K. g.	L. k.	
1294	v.r.e.f.	1/15	1365,00	98280,00	Safi ipek men- suat

1 — İstanbul gümrüğünün 4 sayılı anbarındaki işbu eşya 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde kapalı zarf usulile ihale ve bu suretle istekli çıkmazsa yaban illere götürülmek suretile satılacaktır. Zarfların üzerine ne suretle istekli olduğu yazılmıştır. 2 — Şartnameler parasız İstanbul gümrükleri satış işleri müdürlüğünden alınacaktır. 3 — Arttırmaya ait zarflardan evvela dahile istekli olanları açılacak ve yaban illere istekli olanları ki geri verilecek ve dahile istekli yoksa dışarı için verilen zarflar açılacaktır. Açılma 15-9-936 günü saat 16,5 tan İstanbul Gümrükleri binasındaki satış salonunda yapılacaktır. 4 — Muvakkat teminat miktarı dahil için (6164) dış memleketler için de (915) liradır. 5 — İsteklilerin ticaret odasına kayıtlı tüccarlardan olduklarına dair odanın vesikalarını teklif zarflarına kanunun tarifi veçhile koymaları şarttır. 6 — Bu arttırmaya gireceklerin teklif mektupları 2490 s. kan. 33 üncü maddesi mucibince 15-9-936 günü saat 15,5 ga kadar makbuz karşılığında İstanbul Gümrük binasındaki satış müdürlüğüne verilmesi mecburidir. Bu saatten sonra kat'iyen zarf kabul edilmeyeceği ilân olunur. (579)

Türk Hava Kurumu

Büyük Piyangosu

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.

5. ci Keşide 11 / Eylül / 936 dadır.

Büyük ikramiye 35,000 Liradır

Ayrıca: 15.000, 12.000, 10.000 Liralık ikramiyelerle (20.000) liralık bir mükâfat vardır

Posta, Telgraf, Telefon

Fabrikası Müdürlüğünden

Otomatik posta kutu ve anahtarlarının imalinde kullanılmak üzere 1082 lira 24 kuruş bedeli muhammenli 20 kalem saçlama demiri ve saire alınmak üzere açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme ağustosun 28 inci cuma günü saat 15 de yapılacaktır.

Taliplerin şartnameyi görmek için her gün, eksiltmeye girmek için de eksiltme günü muayyen saatten evvel 82 liralık muvakkat teminatında vezneye yatırmak şartile fabrikada mütetekkil komisyona müracaatları. «292»

Beyoğlu Kadastro

Müdürlüğünden:

Beyoğlunda Şehitmuhtar mahallesinin Kadastro'su bitmiştir. Bu mahalleye ait kadastro kayıtlarile harçları ve plânları Beyoğlunda Bekâr sokağında 14 No.lu binadaki kadastro dairesine asılmıştır.

Alâkalıların bu kayıt ve plânları tetkik ederek bir itirazları varsa iki ay içinde Kadastro komisyonuna müracaatları ilân olunur. (684)

İstanbul Gümrükleri Satış

İşleri Müdürlüğünden:

Eylül 8-1936 günü kapalı zarf usulile 56346-500 kilo kesme şeker satılacaktır. Almak isteyenlerin Son Posta gazetesinin 21-8-936 G. nushasındaki ilânımızı okumaları ilân olunur. (378)

Devredilecek ihtira berati

"Elektrik akümülatörlerine mahsus menfi elektrod., hakkındaki ihtira için alınmış olan 29 Eylül 1928 tarih ve 1412 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk bu kerre başkasına devir veyahud icara verilmesi teklif edilmekte olmakla bu hususta fazla malumat edinmek isteyenlerin Galata'da Aslar. han 5 ci kat 1-4 numaralara müracaat eylemeleri ilân olunur.

Doçent - Diş hekimi

Feyzullah Doğruer

Avrupadan gelmiş hastalarını kabule başlamıştır.
Adres: Beyoğlu İstiklal caddesi Olivo apartmanı 3

Dr. Hafız Cemal

Dahiliye mütehassısı

Pazardan başka günlerde (2 den 6) ya İstanbul Divanyolu (104) yeni numaralı hususi kabinesinde hastalara bakar.

Salı cumartesi sabah (9/12 1-2 saatleri hakiki fukaraya mahsustur. Herkesin haline göre muamele olunur.

Yazlık telefon Kandilli 38
Beylerbeyi 48

Sahibi ve Umumi neşriyatı idare eden yazı işleri müdürü

Etem İzzet BENİCE

Basıldığı yer: Matbaai Ebüzziya

Türk Hava Kurumu

Satınalma komisyonundan:

1937 Yılı başı Piyangosu için 150,000 el 10,000 duvar plânı ile 10,000 resimli afiş bastırılacaktır.

Açık eksiltme ile 27-8-936 Perşembe günü münakasası saat 15 de yapılacaktır. İstekli olanların şartnamesini görmek üzere Pivango Direktörlüğü muhasebesine müracaatları. (514)

ÇANTALAR - ELDİVENLER

ve örümcek ağı inceliğinde

ÇORAPLAR

Satışında mütehasşis bütün Bayanların mağazası
İstiklal caddesi Hacıopolu pasajı karşısında No. 283

BAYAN

En güç beğenenleri bile memnun eder. Mükemmel cins-Mutedil fiat

Beyoğlu Kadastro Müdürlüğünden:

Beyoğlunda Kâtip Mustafa Çelebi mahallesinin kadastro'suna başlanacaktır. Bu ilân tarihinden itibaren beş gün içinde bu mahalledeki taşısız mal ıssıların Beyoğlunda Bekâr sokağında 14 sayılı apartmanda çalışan kadastro postalarına baş vurmaları ve alacakları beyannameleri bir ay içinde doldurarak ıssıhklarını bildiren belgelerle veya örneklerle yine postalara geri çevirmeleri ve bu bir aylık müddetin bitmesini takip eden günden itibaren 15 gün sonra postalar tarafından mahallen tahdine başlanacağı için alâkadarların malları başında bizzat veya kanuni mümessilleri bulunmaları aksi takdirde vukuf erbabının tayin ve tasdiki ve elde mevcut vesaik göz önüne alınarak iş görüleceği ilân olunur. (683)

İstanbul Ticaret ve

Sanayi Odasından:

Arsiulusal İzmir Fuarı İstanbul Oda pavyonunda eşya teşhir edeceklerin işagıda gösterildiği üzere eşyalarını vapura yüklemeleri icabeder.

27-8-936 Perşembe sabah saat onda kalkacak vapur Çarşamba günü sabaha kadar eşya alır.

29-8-936 Cumartesi saat üçte kalkacak vapur Cumartesi öğleye kadar eşya alır.

31-8-936 Pazartesi fevkalâde bir vapur vardır. 30 Ağustos öğleye kadar eşya alır. (664)

SATIŞ DEPOSU
JAK DEKALO ve Şürekâsı
İstanbul Tahtakale Menşee Kanza Han No. 51

Açık eksiltme ilânı

Nafia Vekâletinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş, Ankara'da İtfaiye meydanında Orta mektep binasında yapılacak fos septik tesisatı. İnşaatın tahmin edilen bedeli 9043 lira 65 kuruştur.

2 — Bu işe ait şartnameler ve evrak şunlardır:

- Eksiltme şartnamesi
- Mukavele projesi
- Hususi şartname
- Keşif cetveli, silsileli fiat cetveli
- Proje.

İstiyenler bu şartname ve evrakı 45 kuruş bedeli mukabilinde yapı işleri umum müdürlüğünden alabilirler.

3 — Eksiltme 4/9/936 tarihinde cuma günü saat 16 da Nafia Vekâleti yapı işleri eksiltme odasında açık eksiltme usulile yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 679 lira muvakkat teminat vermesi, bundan başka aşağıdaki vesikaları haiz olup göstermesi lazımdır.

1/6/936 tarihinden sonra Nafia Vekâletinden alınmış ehliyet vesikası.

5 — İstenilen vesikalardan yukarıda 3 üncü madde de yazılı saatten bir saat evveline kadar eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek zarfların nihayet 3 üncü maddede yazılı saata kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lazımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez.